

RAPORT DE ACTIVITATE AL INSTITUTULUI ROMAN PENTRU DREPTURILE OMULUI

2016

Institutul Român pentru Drepturile Omului (IRDO) organism independent, cu personalitate juridică, înființat prin lege - Legea nr. 9/1991, reprezintă prima instituție națională pentru drepturile omului creată în România după 1989 și singura instituție națională din țara noastră care a fost recunoscută ca având această calitate, de către Comitetul de Coordonare a Instituțiilor Naționale pentru Drepturile Omului din sistemul ONU. Institutul, este de asemenea, membru al Rețelei Europene a Instituțiilor Naționale pentru Drepturile Omului, al Asociației Comisiilor Francofone de Drepturile Omului, al Institutului European de Drept de la Bruxelles și al Institutului Internațional de Drept de Expresie și Inspirație Franceze.

IRDO a urmat în întreaga sa evoluție respectarea Principiilor de la Paris formulate în 1991 la Conferința consacrată instituțiilor naționale de drepturile omului, principii devenite document oficial al Adunării Generale ONU în 1993, și care au în vedere: un mandat „cât mai larg posibil”, care să aibă la bază standardele universale ale drepturilor omului și care să includă dubla responsabilitate de a promova și de a proteja drepturile omului, acoperind toate drepturile; independență față de guvern; independență garantată prin Constituție sau prin lege; putere adecvată de investigare; pluralism, inclusiv prin structura personalului și/sau cooperare efectivă și resurse umane și financiare adecvate. Totodată, Institutul s-a dezvoltat potrivit cerințelor formulate și de Consiliul Europei prin Recomandările R (79) 16 și (97) 14 și Rezoluția (97) 11 ale Comitetului de Miniștri al Consiliului Europei.

Ancorându-și preocupările în realitățile concrete ale fiecărei perioade, ale fiecărei etape, Institutul a avut permanent în vedere organizarea unui cadru corespunzător și crearea unor mijloace adecvate pentru aplicarea și respectarea concretă a drepturilor omului, pentru o mai bună cunoaștere și conștientizare a lor, atât de către instituțiile publice, cât și de către persoanele fizice, cu atât mai mult cu cât România este membră a ONU, a OSCE, a Consiliului Europei și a Uniunii Europene.

Așa cum s-a considerat totdeauna, misiunea Institutului este de a juca un rol important pentru ca atât în România cât și la nivel european drepturile fundamentale să devină o realitate pentru toți. În aceste condiții, Institutul și-a orientat activitatea punând un accent deosebit pe desfășurarea unor programe și parteneriate care să răspundă mai bine cerințelor internaționale și naționale de promovare a drepturilor și libertăților fundamentale ale omului, de formare a categoriilor de persoane care au răspunderi în domeniul protecției acestora.

Colaborarea cu instituțiile publice, mediul academic, organizațiile neguvernamentale cu preocupări în domeniul drepturilor omului ș.a. și experiența acumulată de-a lungul timpului au asigurat Institutului o capacitate sporită de acțiune, în scopul îndeplinirii atribuțiilor conferite de Legea nr. 9/1991, ca instituție națională independentă de promovare a drepturilor omului, acesta manifestându-se ca o interfață, ca o punte de legătură între instituții ale statului și societatea civilă.

Activitatea Institutului a fost răsplătită de-a lungul timpului cu o serie de premii la nivel internațional și național, din partea unor instituții precum Comisia Națională Consultativă de Drepturile Omului din Franța, Uniunea Juriștilor din România, Consiliul de Mediere ș.a., iar în anul 2015, cu ocazia împlinirii a 70 de ani de la crearea Organizației Națiunilor Unite, Institutul a primit din partea Asociației pentru

Națiunile unite din România premiul pentru merite deosebite în promovarea idealurilor înscrise în Declarația Universală a Drepturilor Omului.

În conceperea programului de activitate pe anul 2016 al Institutului Român pentru Drepturile Omului au fost avute în vedere, printre altele, Principiile de la Paris privind funcționarea instituțiilor naționale de promovare și protecție a drepturilor omului, Programul de acțiune al Conferinței Mondiale a Drepturilor Omului - Viena¹, Declarația de la Durban, Planul de acțiune al Comitetului Director pentru Drepturile Omului al Consiliului European, Rezoluția nr. 21/14 privind „Programul mondial pentru educație în domeniul drepturilor omului” a Consiliului ONU pentru Drepturile Omului (faza a 3-a a Planului de acțiune - 2015-2019), Agenda 2030 pentru dezvoltare durabilă, Strategia și Programul multianual al Agenției Drepturilor Fundamentale a Uniunii Europene 2013 - 2017, precum și principalele obiective stabilite de Comisia Europeană a fi atinse până în anul 2020 prin Strategia „Europa 2020”, care au devenit obiective naționale pentru fiecare țară membră a UE (ocuparea locurilor de muncă, cercetare și dezvoltare/inovație, schimbările climatice/ energie, educație, și sărăcie/excludere socială), Strategia europeană pentru egalitate între femei și bărbați (2010-2015), Strategia europeană pentru drepturile persoanelor cu dizabilități (2010-2020), Planul strategic al Agenției pentru drepturi fundamentale a Uniunii europene (2018-2020), precum și Planul de acțiuni al Asociației Comisiilor Francofone de Drepturile Omului.

Acest plan a fost elaborat de Consiliul general al IRDO și personalul IRDO, pe baza consultărilor cu reprezentanții FRA, Consiliului European, OSCE, organizațiilor cu atribuții în domeniul drepturilor omului, cu mediul academic și alte componente ale societății civile cu preocupări în domeniul drepturilor omului.

Capacitatea institutului de elaborare a răspunsurilor oportune în materia drepturilor fundamentale rămâne la fel ca și cea a Agenției pentru Drepturi Fundamentale a Uniunii Europene „un domeniu de dezvoltare care va trebui compensat prin nevoia planificării cercetării pe termen lung, o contribuție pertinentă și oportună la o politică bazată pe probe (încercări) ce trebuie să garanteze justul echilibru între răspunsurile la situațiile de urgență și polarizarea pe o cercetare pe termen lung analizând tendințele evolutive în timp”.

Pornind de la importanța deosebită a cunoașterii drepturilor omului, și în anul 2016, Institutul Român pentru Drepturile Omului a desfășurat activități de formare, informare, documentare, cercetare și consultanță, contribuind, prin întreaga sa activitate, la formarea persoanelor din structurile și instituțiile publice cu atribuții în domeniul protecției și promovării drepturilor omului, la informarea sistematică a cetățenilor în legătură cu drepturile ce le sunt garantate prin lege sau sunt prevăzute în documentele internaționale la care România este parte. În acest sens, în anul 2016, Institutul a organizat numeroase manifestări științifice, simpozioane sau seminarii ori mese rotunde, dezbateri, cursuri de formare, schimburi de experiență etc. În cadrul Institutului s-au efectuat cercetări, au fost publicate și difuzate lucrări în domeniu, rapoarte vizând o mai bună înțelegere a standardelor internaționale, a instrumentelor și mecanismelor de protecție și promovare a drepturilor omului pe plan internațional și la care România a aderat, urmărindu-se facilitarea aplicării lor rapide și corecte pe plan național.

---

¹ Reamintim că IRDO a organizat la București Colocviul internațional din 15-17 martie 1993, în pregătirea Conferinței Mondiale a Drepturilor Omului de la Viena din 1993. Declarația finală a acestui Colocviu cu tema „Reforma instituțiilor internaționale pentru protecția drepturilor omului” a fost recunoscută și considerată drept document oficial ONU prin Rezoluția Adunării Generale a ONU A/CONF.157 /PC/42/Add.8,27 aprilie 1993, iar Colocviul a fost recunoscut de către Comitetul pregătitor ca fiind o reuniune satelit a Conferinței Internaționale de la Viena.

În îndeplinirea atribuțiilor stabilite de lege, de promovare și diseminare a drepturilor omului, Institutul Român pentru Drepturile Omului a încheiat noi parteneriate și le-a continuat pe cele deja existente cu diferite instituții și cu organizații neguvernamentale, atât la nivel intern, cât și internațional.

Sintetizând activitățile desfășurate de Institutul Român pentru Drepturile Omului în anul 2016, acestea pot fi structurate pe următoarele direcții: asigurarea unei mai bune cunoașteri a problematicii drepturilor omului, a modului în care aceste drepturi sunt garantate în țările membre ale ONU, OSCE, Consiliului Europei și Uniunii Europene; informarea instituțiilor internaționale în legătură cu modalitățile practice în care drepturile omului sunt promovate și garantate în România; efectuarea de cercetări privind noi drepturi ale omului, noi încălcări ale drepturilor omului sau privind aspecte importante din domeniul promovării și respectării drepturilor omului în țara noastră și pe plan internațional; organizarea și realizarea de programe de formare și educare în domeniul drepturilor omului și găsirea unor noi metode și metodologii; promovarea unor domenii de interes, la inițiativa ONU sau a altor organizații internaționale sau regionale (de exemplu: mediul de afaceri și drepturile omului); participarea la proiecte privind drepturile persoanelor cu dizabilități, migranți, femei, copii, violența în familie ș.a.; activități editoriale; publicarea reglementărilor, documentelor, a studiilor și cercetărilor recent apărute pe plan internațional și național în domeniul drepturilor omului; perfecționarea activității centrului de documentare al IRDO; acordarea de consultanță; organizarea de conferințe, seminarii, simpozioane internaționale în colaborare cu comisiile parlamentare și universități.

I. CERCETĂRI CONSACRATE PROMOVĂRII ȘI RESPECTĂRII DREPTURILOR OMULUI ÎN ROMÂNIA ȘI PE PLAN INTERNAȚIONAL

Cercetarea diferitelor aspecte legate de promovarea și respectarea drepturilor omului reprezintă unul dintre principalele elemente ale activității desfășurate de Institutul Român pentru Drepturile Omului. În abordarea acestei activități, prevăzută de lege, Institutul a avut în vedere „Principiile de la Paris”² privind funcționarea instituțiilor naționale pentru promovarea și protecția drepturilor omului, Programul de acțiune al Conferinței Mondiale a Drepturilor Omului de la Viena (1993), Agenda 2030 pentru dezvoltare durabilă, Declarația de la Durban (2001), Planul de acțiune al Comitetului director pentru Drepturile Omului al Consiliului European, Rezoluția 59/113 a ONU, Strategia FRA 2013-2017, Programul anual al Agenției pentru Drepturi Fundamentale a Uniunii Europene, Strategia europeană pentru persoanele cu dizabilități (2010-2020), și, de asemenea, Recomandările R (79) 16 și (97) 14 și Rezoluția (97) 11 ale Comitetului de Miniștri al Consiliului European, ceea ce evidențiază faptul că cercetarea drepturilor omului și învățarea drepturilor omului constituie mijloace adecvate pentru respectarea demnității umane, pentru asigurarea respectării drepturilor omului și a valorii persoanei umane, pentru crearea condițiilor necesare înfăptuirii justiției și respectării obligațiilor ce decurg din tratate și din alte izvoare de drept internațional pentru promovarea progresului social și, evident, crearea unor condiții mai bune de trai într-o mai mare libertate.

Având în vedere misiunea sa de a contribui la edificarea în țara noastră a unei culturi a drepturilor omului, Institutul a efectuat cercetări în care au fost prezentate atât aspecte generale ale istoriei și evoluției drepturilor omului pe plan internațional și intern, filosofia drepturilor omului, știința drepturilor omului, codificarea în domeniul drepturilor omului, cât și domenii specializate legate de diferitele generații de drepturi ale omului. Astfel, au făcut obiectul activității de cercetare atât drepturile din prima generație: drepturile civile și politice, cât și cele din generația a doua: drepturile economice, sociale și culturale. De asemenea, au fost abordate și teme aparținând generației a treia de drepturi ale omului, cum ar fi: dreptul la pace, dreptul la dezvoltare durabilă, dreptul la un mediu sănătos precum și drepturi considerate de unii specialiști ca făcând parte din generația a patra de drepturi ale omului. Astfel, au fost întreprinse cercetări pe teme noi, și au fost complinite cercetări privind dreptul la fericire ca drept fundamental al omului (potrivit Rezoluției Adunării Generale ONU nr. 65/309/2011) sau mediul de afaceri și drepturile omului (potrivit cadrului de protecție, respectare și remediere al ONU referitor la mediul de afaceri și drepturile omului, precum și documentul de implementare din 2008 - DOC A/HRC/8/5), dreptul la demnitate, cercetări anuale privind drepturile omului la nivelul UE și în legislația României, studiul comparat al evidențierii drepturilor omului în rapoartele anuale ale Agenției pentru Drepturi Fundamentale a Uniunii Europene.

Experiența acumulată și perfecționarea profesională a cercetătorilor proprii, precum și a colaboratorilor onorifici, cercetători renumiți, personalități ale vieții științifice sau tineri cercetători, au permis abordarea unor problematici recente din domeniu, prin lucrări de amploare, cu desfășurarea extinsă pe durata a mai mult de un an și realizate de echipe de cercetători din institut care au acționat în parteneriat cu

² Principiile fundamentale stabilite la prima întâlnire internațională a Instituțiilor Naționale pentru Promovarea și Protejarea Drepturilor Omului, ce a avut loc la Paris în 7-9 octombrie 1991, cunoscute drept „Principiile de la Paris”. Adoptate de Adunarea Generală a ONU prin Rezoluția 48/134 la 20 decembrie 1993.

cercetători asociați onorifici tocmai pentru aprofundarea studiului în condițiile unei teme mai ample. În același timp, au fost realizate cercetări care au privit domenii specializate, efectuate de obicei de un singur cercetător, rezultatele acestor studii materializându-se fie prin publicarea lor în paginile revistei trimestriale „Drepturile omului”, în publicația lunară Info IRDO, în lucrări, sau în rapoarte de mai mari dimensiuni, în lucrările publicate de IRDO sau de alte edituri cunoscute, prezentate în cadrul manifestărilor științifice organizate de Institutul Român pentru Drepturile Omului și/sau de diverse organisme din mediul academic, național și internațional sau al organizațiilor neguvernamentale, cu care Institutul colaborează. În această categorie intră marea majoritate a studiilor și cercetărilor efectuate în cadrul sau cu participarea Institutului Român pentru Drepturile Omului. De asemenea, cercetările au fost prezentate în cadrul sesiunii a XXII-a a Universității Internaționale a Drepturilor Omului.

Cercetările realizate în anul 2016 au avut la bază legislația națională din domeniul drepturilor omului și documentele internaționale și regionale devenite parte din dreptul intern prin ratificarea acestora de către România. Cităm cu titlu de exemplu: Carta Drepturilor Omului, Carta ONU; Declarația Universală a Drepturilor Omului, Pactul internațional cu privire la drepturile civile și politice (ratificat de România în 1974); Pactul internațional cu privire la drepturile economice, sociale și culturale (ratificat de România în 1974); Protocolul facultativ la Pactul internațional cu privire la drepturile civile și politice (ratificat de România în 1993); Protocoalele la Pactul cu privire la Drepturile Economice Sociale și Culturale, Convenția internațională privind eliminarea tuturor formelor de discriminare rasială (ratificată de România în 1970); Convenția împotriva torturii și a altor pedepse ori tratamente cu cruzime, inumane sau degradante (ratificată de România în 1990); Convenția asupra eliminării tuturor formelor de discriminare față de femei (ratificată de România în 1981); Convenția cu privire la drepturile copilului (ratificată de România în 1990); Convenția privind drepturile persoanelor cu dizabilități (ratificată de România în 2011); Convenția europeană a drepturilor omului (ratificată de România în 1994); Carta socială europeană revizuită (ratificată de România în 1999); Convenția europeană privind lupta împotriva traficului cu ființe umane (ratificată de România în 2006); Convenția europeană pentru prevenirea torturii și a pedepselor sau tratamentelor inumane sau degradante (ratificată de România în 1994); Convenția cadru pentru protecția minorităților naționale (ratificată de România în 1995), precum și altele.

În funcție de tematica abordată, s-au efectuat:

- a) cercetări care au abordat o tematică generală;
- b) cercetări consacrate instrumentelor și mecanismelor privind protecția și promovarea drepturilor omului și evoluția acestora în timp;
- c) cercetări privind protecția și promovarea drepturilor omului;
- d) cercetări referitoare la drepturi și libertăți fundamentale ale omului, din cele trei generații unanim recunoscute: drepturile civile și politice; drepturile economice, sociale și culturale; dreptul la pace, dezvoltare durabilă și la un mediu sănătos, dar și la noi drepturi ale omului, considerate de specialiști ca făcând parte din a patra generație de drepturi ale omului;

O prezentare exemplificativă a fiecărei categorii de cercetări, demonstrează diversitatea temelor abordate.

a) Cercetări care au abordat o tematică generală:

- Educația continuă, dreptul fiecăruia și răspunderea tuturor
- Contractul social și problematica drepturilor omului față în față cu

postmodernitatea

- Prevalența drepturilor fundamentale ale omului și cetățeanului în raport cu drepturile colective ale minorităților în contextul globalizării
- O Românie accesibilă într-o Europă fără bariere
- Democrația și Agenda 2030 pentru dezvoltare durabilă
- Educația și bunăstarea

b) Cercetări consacrate instrumentelor și mecanismelor privind protecția și promovarea drepturilor omului și evoluția acestora în timp:

- Analiza unor reglementări constituționale și legale privind mediul protejat
- Reglementări actuale în domeniul nediscriminării
- Aspecte privind administrarea justiției din România ca serviciu public
- O Românie accesibilă într-o Europă fără bariere
- Codificarea în secolul al XXI-lea. Noul cod civil român
- Aspecte de constituționalitate privind regimul probelor în procesul penal

c) Cercetări privind protecția și promovarea drepturilor omului:

- Statul de drept, drepturile omului, siguranța cetățenilor și starea de excepție
- Mecanismele ONU și drepturile persoanelor de vârstă a treia
- Incluziunea socială a persoanelor cu dizabilități
- Politici ce vizează drepturile și libertățile persoanelor cu dizabilități

d) Cercetări consacrate drepturilor și libertăților fundamentale ale omului: civile și politice, economice, sociale, culturale: dreptul la pace, dezvoltare durabilă și la un mediu sănătos: cercetări consacrate unor noi drepturi ale omului:

- Drepturile elevului și manualul digital
- Drepturile economice și sociale ale imigranților
- Prezumția de nevinovăție și societatea controlată
- Aspecte privind reforma serviciilor medicale spitalicești din România
- Aspecte privind încălcarea dreptului la respectarea vieții private și de familie, precum și a domiciliului în jurisprudența CEDO

II. PROGRAME DE FORMARE ȘI ACTIVITĂȚI DE EDUCAȚIE ÎN DOMENIUL DREPTURILOR OMULUI

Potrivit Declarației Universale a Drepturilor Omului, educația pentru drepturile omului are în vedere persoana umană ca valoare centrală. Drepturile omului nu pot fi apărate și promovate numai prin existența instrumentelor juridice, educația pentru drepturile omului fiind esențială pentru înțelegerea, sensibilizarea, susținerea, protecția și respectarea acestor drepturi la toate nivelurile și în toate sectoarele de activitate. Într-o societate democratică, această formă de educație este absolut necesară și trebuie să constituie o preocupare generală și permanentă, întrucât nu este suficientă numai consacrarea unor principii și norme în acest domeniu, ci acestea trebuie să fie înțelese, interiorizate și respectate. Dobândirea de drepturi înseamnă și dobândirea de obligații, a indivizilor față de ei înșiși, dar și față de societate, fără nicio formă de intoleranță, fără discriminare sau competiție negativă.

În această viziune s-au materializat inițiativele, programele și proiectele realizate de IRDO în domeniul educației și formării de formatori în anul 2016, acțiuni prin care Institutul a încercat să contribuie efectiv la realizarea unei adevărate culturi universale a drepturilor omului în România.

Acțiunile desfășurate în acest sens (a se vedea **Anexa A**) au avut în vedere unul din obiectivele principale cuprinse în Legea privind înființarea Institutului Român pentru Drepturile Omului: *organizarea de programe de formare destinate îndeosebi acelor categorii de persoane care au răspunderi speciale pentru protecția drepturilor omului sau pentru cunoașterea problematicii drepturilor omului în rândurile unor largi categorii ale populației.*

Avându-se în vedere principalele domenii de intervenție din **Programul pentru educație post-2015 al UNESCO**, Institutul Român pentru Drepturile Omului a acționat în concordanță cu prevederile conținute în acesta și a acordat și în cursul anului 2016 o atenție deosebită intensificării și diversificării acțiunilor concepute pentru dezvoltarea educației în acest domeniu. Scopul urmărit a fost cel al formării atitudinilor și comportamentelor cetățenești specifice unei societăți democratice și sporirii interesului și competențelor de participare la viața publică a cât mai multor cetățeni din rândul tuturor categoriilor socio-profesionale, atât tineri cât și vârstnici.

În mod concret, Planul de acțiuni al sectorului de formare și pregătirea specialiștilor a cuprins, printre alte obiective:

- promovarea educației în domeniul drepturilor omului;
- formarea adulților și tinerilor în tema drepturilor omului și copilului;
- formarea de formatori în domeniul drepturilor omului;
- formarea educatorilor: cadre didactice din sistemul universitar și preuniversitar;
- formarea unor categorii profesionale, care sunt direct implicate și au responsabilități în promovarea și apărarea drepturilor omului și copilului;
- consolidarea parteneriatului și cooperarea cu instituțiile care fac parte din sistemul de învățământ românesc, precum și cu alte instituții, asociații, ONG-uri din diverse domenii;
- monitorizarea și sprijinirea programelor de educație existente în domeniul drepturilor omului, pentru a pune în evidență bunele practici stimulând măsurile care vizează continuarea, perfecționarea și dezvoltarea acestora.

Conceperea și organizarea acțiunilor consacrate educației în domeniul drepturilor omului au avut la bază feedback-ul primit din partea reprezentanților Caselor Corpului Didactic, a dascălilor din diferite școli și licee.

Grupurile țintă care au beneficiat de activitățile desfășurate de către Sectorul

formare din cadrul I.R.D.O. au vizat persoane din domeniile învățământului, cercetării, administrației publice, justiției, sănătății, precum și persoane din categorii cu probleme specifice: femei, copii, pensionari, minorități, persoane cu handicap etc.

Activitățile de formare ale IRDO au fost proiectate și s-au desfășurat la inițiativa Institutului și a diferiților parteneri, la solicitarea autorităților centrale și locale sau a unor grupuri socio-profesionale și au îmbrăcat diferite forme:

- cursuri de formare de lungă durată, acreditate de MEN;
- cursuri de formare de scurtă durată, de tip „contact”;
- acțiuni de familiarizare cu principalele instrumente referitoare la promovarea și protecția drepturilor omului;
- activități de sensibilizare a unor grupuri sociale privind necesitatea cunoașterii și respectării drepturilor omului și copilului;
- simpozioane, conferințe, seminarii, mese rotunde, dezbateri etc;
- activități de diseminare;
- prezentări de cărți apărute la editura IRDO. Prin acțiunile și activitățile destinate educației pentru drepturile omului s-a urmărit prevenirea încălcării drepturilor omului prin informarea cetățenilor cât privește drepturile și responsabilitățile care le revin, mijloacele pe care le au la dispoziție pentru a-și apăra drepturile și libertățile fundamentale, dar și formarea de atitudini și comportamente pozitive.

În anul 2016 au fost desfășurate diverse activități împreună cu parteneri din rândurile organizațiilor neguvernamentale cu preocupări preponderente în domeniul educației pentru drepturile omului, cu instituții ale statului, dar și cu instituții de învățământ superior, culte religioase, asociații profesionale etc.

Dintre activitățile de educație și de formare realizate în această perioadă, menționăm în primul rând manifestările științifice cu continuitate:

- a XXII-a ediție a cursurilor de vară ale *Universității Internaționale a Drepturilor Omului*, organizată de Institutul Român pentru Drepturile Omului în colaborare cu Catedra UNESCO pentru drepturile omului, democrație, pace și toleranță, Asociația pentru Națiunile Unite din România și Clubul de la Cheia „Victor Dan Zlătescu”.
- dezbateri, cursuri de formare, mese rotunde, seminarii, conferințe, lansări de carte ș.a. organizate în colaborare cu alte instituții și organizații neguvernamentale (a se vedea **Anexa A**);
- *coordonarea Catedrei UNESCO pentru drepturile omului, democrație, pace și toleranță* de către IRDO și Universitatea de Nord, Baia Mare, **activitate cu caracter permanent, care include cursurile de masterat, singurele din țară de acest gen**;
- a XXII-a ediție a concursurilor naționale ale elevilor „*Olimpiada de educație și cultură civică*” și, respectiv, „*Democrație și toleranță*”;
- dezbateri, simpozioane, colocvii consacrate promovării drepturilor omului în diferite domenii (vezi **Anexa A**) etc;

1. Educarea tinerei generații în spiritul respectării drepturilor și libertăților fundamentale ale omului, al demnității și toleranței, al schimbului liber de opinii, este un obiectiv care constituie obiectul unui parteneriat între Institutul Român pentru Drepturile Omului și Ministerul Educației Naționale și care s-a concretizat și în anul 2016 prin desfășurarea unor activități devenite tradiționale: concursurile școlare naționale „*Olimpiada de educație civică și cultură civică*” și „*Democrație și toleranță*”, cursuri de formare continuă pentru profesori și învățători; colocvii, simpozioane și dezbateri (a se vedea **Anexa A**) pe teme privind diferite aspecte ale activității de educație pentru drepturile omului și, nu în ultimul rând, *Concursul de creativitate didactică în domeniul realizării de materiale auxiliare utilizabile în*

educația pentru drepturile omului și un Concurs de creație plastică pentru elevii din învățământul primar.

2. Concursurile școlare naționale

Ca urmare a unei inițiative a Institutului Român pentru Drepturile Omului, Ministerul Educației Naționale a inclus, începând cu anul 1994, disciplinele *educație civică* (clasele III-IV), respectiv *cultură civică* (clasele VII-VIII) în categoria celor pentru care se organizează concursuri anuale cu etape până la nivel național.

Aceste concursuri, în organizarea cărora Institutul Român pentru Drepturile Omului este partener al Ministerului Educației, cunoscute sub denumirea de olimpiade, răspund nevoii de educație a tinerilor în vederea asumării de către aceștia a rolului și statutului de cetățean în cadrul unei societăți democratice, în scopul formării și dezvoltării competențelor de participare la viața publică, a spiritului social critic și a capacității de toleranță.

a) Olimpiada națională de științe socio-umane

Faza națională a Olimpiadei de științe socio-umane s-a desfășurat la Tulcea, în luna aprilie 2016, și a fost organizată de Ministerul Educației Naționale în parteneriat cu Institutul Român pentru Drepturile Omului. Acest concurs este unul de excelență și se adresează elevilor cu aptitudini în domeniul științelor socio-umane, având ca obiectiv educația în vederea cunoașterii și experimentării valorilor fundamentale ale drepturilor omului, a deprinderii de comportamente care respectă aceste drepturi esențiale, dar și de competențe de participare la viața publică.

Disciplinele de concurs sunt: educație civică, cultură civică, logică, psihologie, sociologie, economie și filosofie. La disciplina educație civică, elevii participă în cadrul unor echipe formate din doi elevi din clasele a III-a sau a IV-a, în timp ce la disciplina cultură civică echipele sunt constituite din elevi din clasele a VII-a sau a VIII-a din cadrul aceleiași unități școlare. Șeful sectorului formare și pregătirea specialiștilor din cadrul IRDO a participat în calitate de președinte al Comisiei pentru educație și cultură civică la această olimpiadă.

Și la ediția din acest an, cele mai bune lucrări realizate de echipele participante au beneficiat de diplome și premii acordate de Institutul Român pentru Drepturile Omului.

b) A XXII-a ediție a etapei finale a Concursului național „Democrație și toleranță”

Concursul inițiat de Institutul Român pentru Drepturile Omului în parteneriat cu Ministerul Educației Naționale reprezintă o formă complexă de educație civică în care sunt implicați elevii din ciclul primar și gimnazial. Obiectivele generale ale concursului vizează asumarea rolului și statutului de cetățean în cadrul unei societăți democratice, formarea și dezvoltarea spiritului civic constructiv.

În mod concret, concursul urmărește cunoașterea de către elevi a unor concepte esențiale specifice unei societăți democratice și a unui stat de drept: democrație, toleranță, drepturile omului, drepturile copilului; cunoașterea reglementărilor naționale și internaționale referitoare la aceste concepte; exersarea de către elevi a atitudinilor și comportamentelor democratice, tolerante și a spiritului civic; formarea și dezvoltarea deprinderilor de participare la viața comunității educaționale; formarea motivației în vederea promovării și apărării drepturilor omului și ale copilului.

Concursul s-a desfășurat pe trei dimensiuni: teoretică (constă într-o lucrare scrisă), practic-aplicativă (elaborarea unui proiect pentru soluționarea uneia dintre problemele

școlii sau comunității locale căreia îi aparțin elevii, proiectul având forma unui portofoliu) și artistică (realizarea unei lucrări plastice - desen, grafică, pictură, colaj, sculptură etc, care să ilustreze modul de soluționare a problemei prezentate în cadrul proiectului la nivelul probei practic-aplicative), cu participarea unor echipe alcătuite din câte 3 membri, dintre care unul din învățământul primar.

Experiența acumulată în perioada de desfășurare a concursului a pus în evidență și în acest an o creștere constantă a calității materialelor prezentate în cadrul concursului - sub toate cele trei dimensiuni ale sale, precum și a interesului față de problematica pe care o implică. Președintele Comisiei Centrale a Concursului Național „Democrație și Toleranță” este reprezentantul IRDO. Evaluarea lucrărilor teoretice, a portofoliilor și lucrărilor plastice se realizează de trei subcomisii separate formate din cadre didactice de specialitate, președintele Comisiei Centrale a Concursului fiind șeful sectorului formare și pregătirea specialiștilor din cadrul IRDO.

Concursul, a cărui ediție din anul 2016 s-a desfășurat la Târgoviște, a urmărit dezvoltarea competențelor de cooperare la nivelul grupului, stimulând preocupările pentru promovarea și respectarea drepturilor omului. În urma rezultatelor la cele trei probe ale concursului, Institutul Român pentru Drepturile Omului a acordat premiile speciale și mențiunile „Drepturile Omului”.

c) Concursul Național de creativitate didactică în domeniul materialelor auxiliare destinate educației pentru drepturile omului, democrație și o cultură a păcii în învățământul preuniversitar

Acest concurs este organizat de Institutul Român pentru Drepturile Omului, o dată la doi ani, în parteneriat cu Ministerul Educației Naționale și Case ale Corpului Didactic din țară, concursul bucurându-se de un larg interes din partea cadrelor didactice din întreaga țară.

În cadrul expoziției organizate în această ediție au fost expuse lucrări aparținând cadrelor didactice din județele Baia Mare, Caraș-Severin, Cluj, Dolj, Hunedoara, Mehedinți sau Ilfov. Ca și în anii precedenți, această acțiune s-a dovedit și în anul 2016 ca fiind una benefică și constructivă, desfășurându-se în spiritul educației pentru drepturile omului, democrație și o cultură a păcii.

Prin implicarea și pasiunea de care au dat dovadă, cadrele didactice au susținut elevii în acțiunile menite să stimuleze însușirea prin practică a valorilor cetățeniei active și responsabile, ca

și a comportamentelor necesare realizării unui mediu armonios în societatea în care trăiesc. În acest sens, materialele auxiliare au vizat diferitele obiective ale educației pentru drepturile omului și au susținut participarea activă a copiilor, familia-rizându-i cu problematica drepturilor omului și facilitând dobândirea de abilități și dezvoltarea de atitudini privind respectul față de demnitatea umană.

d) Concursul de creație plastică pentru elevii din învățământul primar a fost organizat în cadrul manifestărilor dedicate „Zilei Internaționale a Drepturilor Omului” în parteneriat cu Colegiul Național „Mihai Viteazul” și Colegiul Național „Jean Monnet” din Ploiești.

e) Concursul de eseuri, povești și lucrări plastice pentru elevii din învățământul primar având ca temă „Drepturile omului - universalitate sau privilegiu” a fost un eveniment organizat în parteneriat cu Școala Gimnazială „Ion Vișoiu” din Chitila, județul Ilfov.

3. In domeniul pregătirii continue a învățătorilor și profesorilor care realizează educația pentru drepturile omului, în anul 2016, Institutul Român pentru Drepturile Omului a continuat organizarea, în parteneriat cu Casa Corpului Didactic București, a Programului de formare „Educație pentru drepturile omului și ale copilului”. Acest program este acreditat de Ministerul Educației Naționale și a avut ca public țintă cadrele didactice și didactic-auxiliare din învățământul preuniversitar.

Creat ca urmare a solicitărilor numeroase venite din rândul cadrelor didactice pentru formarea personalului didactic în domeniul drepturilor omului, programul a avut și în anul 2016 scopul de a sprijini elevii în procesul cunoașterii și conștientizării drepturilor omului și ale copilului, a legislației naționale și internaționale în domeniu.

4. Activități consacrate pregătirii practicienilor și funcționarilor publici

Cursurile *Universității Internaționale a Drepturilor Omului* reprezintă o reuniune de specialiști și experți ce are ca scop reînnoirea și perfecționarea programelor de formare în domeniul drepturilor omului. Cea de-a XXII-a ediție a Universității Internaționale a Drepturilor Omului cu tema „Drepturile omului: realități și perspective”, a fost organizată de Institutul Român pentru Drepturile Omului în colaborare cu Asociația pentru Națiunile Unite din România, Catedra UNESCO pentru drepturile omului, democrație, pace și toleranță și Asociația Clubul de la Cheia „Victor Dan Zlătescu”, cu concursul membrilor AIDC, ELI, IDEF și participarea unor reprezentanți ai Senatului, Camerei Deputaților, Consiliului Legislativ, Ministerului Afacerilor Externe, Ministerului Muncii, Familiei, Protecției Sociale și Persoanelor Vârstnice, Ministerului Afacerilor Externe, Secretariatului General al Guvernului. Ediția din 2016 a Universității Internaționale a Drepturilor Omului a reunit experți, cercetători, reprezentanți ai unor organizații internaționale, reprezentanți ai unor instituții guvernamentale, cadre didactice universitare, magistrați, doctoranzi și masteranzi. În cadrul manifestărilor au fost prezentate publicațiile IRDO și cele mai noi informații privind drepturile omului.

5. Alte forme specifice de pregătire și educație în domeniul drepturilor omului:

a) Elaborarea unor programe speciale consacrate unor evenimente mai importante și apreciate ca atare de Organizația Națiunilor Unite, Consiliul Europei, Organizația pentru Securitate și Cooperare în Europa etc. și cu rezonanță pentru protecția și promovarea drepturilor omului.

Din categoria acestor proiecte, în anul 2016 au fost realizate acțiuni legate de următoarele momente și evenimente:

- Agenda 2030 pentru dezvoltare durabilă și Programul Educație 2030;
- 66 de ani de la adoptarea Convenției europene pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale;
- 22 de ani de la ratificarea Convenției europene pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale de România;
- 49 de ani de la intrarea în vigoare a Pactului internațional privind drepturile civile și politice și a Pactului internațional privind drepturile economice, sociale și culturale;
- 61 de ani de la aderarea României la ONU;
- 42 de ani de la înființarea OSCE.

b) Coordonarea Catedrei UNESCO pentru drepturile omului, democrație, pace și toleranță.

Catedra funcționează în baza unui acord între Organizația Națiunilor Unite pentru Educație, Știință și Cultură - Paris, Institutul Român pentru Drepturile Omului și

Universitatea de Nord Baia Mare. Această catedră reprezintă un centru de cercetare, dezbateri și formare la nivel postuniversitar ale cărei programe de master, singurele de acest fel din România, integrează, în pas cu evoluțiile și progresele din acest domeniu specific, rezultatele cercetării realizate pe plan național și internațional. În anul 2016 o nouă promoție a absolvit masteratul în drepturile omului, democrație, pace și toleranță.

c) Organizarea unor cursuri de formare și participarea la dezbaterile diferitelor aspecte referitoare la respectarea și promovarea drepturilor omului în cadrul unor manifestări științifice, simpozioane, colocvii, dezbateri, mese rotunde etc. sau în cadrul media (a se vedea **Anexa B).**

În îndeplinirea mandatului său, Institutul a avut în vedere atragerea diferitelor instituții publice și organizații neguvernamentale în acțiuni ținând de domeniul drepturilor omului prin intermediul unor parteneriate. Și în anul 2016 au fost încheiate, respectiv, reînnoite, astfel de parteneriate care au obținut rezultate notabile în cadrul activităților desfășurate. Amintim dintre acestea: conferința cu tema „Oportunități și obstacole în atingerea obiectivelor reconcilierii vieții de familie cu cea profesională”, seminarul cu tema „Ziua Internațională de Comemorare a Holocaustului”, conferința cu tema „Educația pentru toleranță”, conferința cu tema „5 ani de la adoptarea Convenției Consiliului Europei privind prevenirea și combaterea violenței împotriva femeilor și a violenței domestice”, simpozionul cu tema „Accesibilitatea digitală - un pas mare către incluziunea digitală”, conferința internațională „Eficiența normelor juridice”, simpozionul cu tema „Instrumente universale, regionale și naționale privind traficul de persoane”, conferința cu tema „Dreptul refugiaților în contextul actual european”, Simpozionul cu tema „Diversitatea lingvistică - patrimoniul cultural al Uniunii Europene”.

III. ORGANIZAREA UNOR ACTIVITĂȚI SPECIFICE DEDICATE DREPTURILOR OMULUI

Activitatea de organizare a unor seminarii, simpozioane sau mese rotunde, împreună cu celelalte activități ale Institutului, de cercetare, educare și formare, se constituie într-un ansamblu armonios de abordare a problematicii drepturilor omului, subliniind importanța promovării și protecției acestora.

Rapoartele și studiile prezentate cu ocazia acestor manifestări au fost rodul activității de cercetare a Institutului Român pentru Drepturile Omului. Ne referim atât la manifestări organizate de Institut (a se vedea **Anexa A**), cât și la acțiuni organizate în parteneriat. Schimbul de experiență, opiniile și concluziile desprinse au permis conturarea unor noi teme de cercetare, a unor modalități noi de abordare a aspectelor de formare și educare în spiritul respectului drepturilor omului.

Solicitarea Institutului de către organizații și organisme cu preocupări în domeniul drepturilor omului, din țară sau din străinătate, de a participa cu studii, comunicări, rapoarte etc. la acțiuni organizate de acestea (a se vedea **Anexa B**) ilustrează faptul că Institutul s-a făcut remarcat atât pe plan național, cât și internațional, prestigiu câștigat prin rigoarea și consecvența implicării Institutului în protecția și promovarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Este de remarcat faptul că în mod constant Institutul a atras de multe ori participarea la manifestările sale și a determinat implicarea în organizarea lor a numeroși factori cu atribuții sau preocupări în domeniul drepturilor omului din cadrul Parlamentului, al mediului academic, al organismelor guvernamentale și neguvernamentale sau al unor organizații internaționale și regionale. Prin antrenarea acestor factori - prin contribuția pe care au avut-o participând cu studii, prezentări, comunicări sau cu expertize sau rapoarte proprii sau la care și-au adus contribuția - s-a urmărit o mai bună comunicare și o mai strânsă colaborare pentru găsirea și aplicarea unor soluții mai eficiente pentru promovarea și protecția drepturilor omului în România.

Institutul Român pentru Drepturile Omului a organizat numeroase întâlniri și dezbateri consacrate afirmării, promovării și protecției drepturilor omului la care au participat personalități din țară și de peste hotare recunoscute pentru contribuția lor la cunoașterea și promovarea drepturilor omului.

Nediscriminare

Înțelegerea profundă a caracterului universal al drepturilor omului presupune recunoașterea necondiționată și fără niciun fel de restricții a diversității umane, a factorilor civilizaționali care indiferent de deosebirile dintre indivizii aparținând unor rase, etnii, categorii de vârstă, de comunități religioase sau de altă natură nu oferă niciun argument pentru manifestări de excluziune și discriminare sau forme de intoleranță și agresivitate.

Pluralismul și diversitatea trebuie privite ca o formă contemporană de progres pe drumul păcii, toleranței și înțelegerii între popoare. Diversitatea și cultura diversității nu înseamnă numai simpla prezență a unor grupuri diferite, ci și acceptarea acelor diferențe existente în cadrul aceluiași grup.

Institutul Român pentru Drepturile Omului, ca în fiecare an, s-a alăturat campaniei organizate de Rețeaua United Against Racism cu ocazia săptămânii acțiunii europene împotriva rasismului (12-21 martie), organizând dezbateri în urma cărora s-au conturat o serie de recomandări concrete privind combaterea rasismului și a discriminării multiple.

Amintim în acest sens de simpozionul „Nu învinuiți migranții și refugiații pentru toate problemele cu care se confruntă Uniunea Europeană”, organizat în colaborare cu Catedra UNESCO pentru drepturile omului, democrație, pace și toleranță - Universitatea de Nord din Baia Mare, Asociația pentru Națiunile Unite din România (ANUROM), IDEF, Asociația Clubul de la Cheia „Victor Dan Zlătescu”, Asociația Română pentru Apărarea Drepturilor Omului la Vârsta a Treia (ARDOVT). De asemenea, sub coordonarea Institutului Român pentru Drepturile Omului, Fundația Adolența a organizat concurs de eseuri cu tema „Rădăcinile unei plante otrăvitoare - discriminarea”.

IRDO a inițiat dezbaterile privind Proiectul de Hotărâre pentru aprobarea programelor de interes național în domeniul protecției drepturilor copilului pentru perioada 2016-2018, lansat de Ministerul Muncii, Familiei, Protecției Sociale și Persoanelor Vârstnice. Dezbaterile au fost organizate în parteneriat cu Asociația Română pentru Libertate Personală și Demnitate Umană, Asociația pentru Națiunile Unite din România, Asociația Clubul de la Cheia, Liga Independentă Română pentru Drepturile Copilului și Tănărului și Asociația pentru Promovarea Drepturilor Familiei - Family Forum.

Activitățile IRDO de monitorizare privind dreptul persoanelor vârstnice și îngrijirea acestora pe termen lung în cadrul centrelor de îngrijire din țară se înscriu și în tema nediscriminării. Persoanele vârstnice fac parte dintr-o categorie vulnerabilă cu un risc crescut de a suferi abuzuri sau discriminări. Aceste activități de monitorizare s-au desfășurat în perioada februarie - martie 2016.

În data de 6 mai 2016, cu ocazia Zilei Naționale a Egalității de Șanse Institutul Român pentru Drepturile Omului a organizat Conferința cu tema „Egalitatea de șanse și de tratament între femei și bărbați - un principiu fundamental al drepturilor omului”, în colaborare cu Catedra UNESCO pentru drepturile omului, democrație, pace și toleranță - Universitatea de Nord din Baia Mare, Asociația pentru Promovarea Drepturilor Familiei - Family Forum, Asociația pentru Națiunile Unite din România, Asociația Clubul de la Cheia „Victor Dan Zlătescu”, Liga Independentă Română pentru Drepturile Copilului și Tănărului, Asociația Română pentru Libertate Personală și Demnitate Umană și Asociația Română pentru Drepturile Femeii.

În cadrul Conferinței cu tema „5 ani de la adoptarea Convenției Consiliului Europei privind prevenirea și combaterea violenței împotriva femeilor și a violenței domestice”, organizată pe 11 mai 2016, de către Institutul Român pentru Drepturile Omului în colaborare cu Asociația pentru Națiunile Unite din România și Asociația Clubul de la Cheia, au fost dezbătute aspecte ale discriminării multiple și ale riscului de discriminare pe care îl prezintă categoriile vulnerabile de populație, în special femeile și fetele aparținând unor minorități sau având calitatea de solicitante de azil.

În spiritul educației continue pentru respectarea și promovarea drepturilor omului a avut loc cea de a XXII-a ediție a etapei finale a concursului național „Democrație și toleranță”, organizat de Institutul Român pentru Drepturile Omului în parteneriat cu Ministerul Educației Naționale și Cercetării Științifice. Evenimentul s-a desfășurat la Târgoviște în perioada 25-28 iulie 2016.

Simpozionul din data de 1 august 2016, cu tema „Toleranță zero față de violența împotriva femeilor și a violenței domestice” organizat de Institutul Român pentru Drepturile Omului în parteneriat cu Asociația Română pentru Drepturile Femeii, Asociația Română pentru Libertate Personală și Demnitate Umană și Asociația pentru Promovarea Drepturilor Familiei - Family Forum a marcat împlinirea a 2 ani de la intrarea în vigoare a Convenției de la Istanbul privind prevenirea și combaterea violenței împotriva femeilor și a violenței domestice.

Totodată, subliniem organizarea Conferinței Internaționale a Nediscriminării și Egalității de Șanse - NEDES 2016, de către Comisia pentru drepturile omului, culte și problemele minorităților naționale a Camerei Deputaților, Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării, Universitatea Creștină „Dimitrie Cantemir” București și cu concursul Institutului Român pentru Drepturile Omului.

La solicitarea comisiilor de specialitate din cadrul Parlamentului, Institutul a contribuit cu puncte de vedere privind o serie de proiecte legislative, dintre care amintim proiectul privind recunoașterea prin lege a parteneriatului civil în România, modificarea unor pedepse prevăzute pentru infracțiuni contra libertății și integrității sexuale³. În acest sens IRDO a făcut referire la documentele internaționale și regionale privind drepturile omului, demnitatea, nediscriminarea, libertatea de exprimare ș.a.

Drepturile copilului

Interesul sporit pentru drepturile unor categorii de populații distincte, cum ar fi drepturile celor mai mici și vulnerabile ființe umane - copiii - se regăsește ca o prioritate pe agenda instituțiilor naționale și internaționale care au ca obiect promovarea și protecția drepturilor fundamentale ale omului.

În acest sens IRDO a organizat o serie de evenimente, dezbateri și discuții atât cu reprezentanții instituțiilor publice cu atribuții în domeniu cât și cu reprezentanți ai mediului academic și ai organizațiilor neguvernamentale. Întâlnirile au privit aspecte legate de îmbunătățirea legislației din domeniu, dreptul la educație, neexploatarea prin muncă, nediscriminarea anumitor categorii de copii (romi, refugiați, cu dizabilități).

În rezonanță cu tema din acest an propusă de Organizația Națiunilor Unite cu ocazia Zilei internaționale de conștientizare a autismului, IRDO a organizat în data de 1 aprilie 2016, Conferința cu tema „Autism și Agenda 2030. Incluziune și neurodiversitate”, în colaborare cu Asociația pentru Națiunile Unite din România, Catedra UNESCO pentru drepturile omului, democrație, pace și toleranță, Universitatea de Nord din Baia Mare și Asociația Română pentru Drepturile Femeii

Printre drepturile copilului se numără desigur și dreptul la educație, aceasta fiind un factor esențial pentru dezvoltarea armonioasă și integrarea în societate. Alfabetizarea este una dintre cele mai mari realizări obținute de către omenire, la nivel global, 860 de milioane de adulți continuă să fie analfabeți, iar peste 100 de milioane de copii nu frecventează școala. Cu ocazia Zilei internaționale pentru alfabetizare, 8 septembrie 2016, Institutul Român pentru Drepturile Omului în colaborare cu Asociația pentru Națiunile Unite din România (ANUROM) și Asociația Clubul de la Cheia „Victor Dan Zlătescu”, a organizat o masă rotundă cu tema „Analfabetismul, o plagă socială, cauze și măsuri de combatere”. Evenimentul a reunit experți, cercetători, reprezentanți ai autorităților, instituții academice și universitare, asociații civice, organizații guvernamentale și non-guvernamentale. În lucrările prezentate precum și în cadrul dezbaterilor s-a subliniat că educația, în general, constituie un agent important în promovarea păcii și a toleranței. O persoană alfabetizată poate lupta mai eficient împotriva sărăciei, a problemelor de sănătate și a prejudecăților, își poate îmbunătăți veniturile, poate dezvolta relații armonioase cu restul lumii și ceea ce este extrem de important își poate cunoaște propriile drepturi. Anul 2016 a fost și primul an de implementare al Agendei pentru Dezvoltare Durabilă 2030, iar în acest context acțiunile în privința alfabetizării înseamnă incluziune, o calitate echitabilă a educației și oportunități de învățare pe tot parcursul vieții, în special pentru tineri și adulți.

---

³ PLx 8/2016

Accesul la justiție

Înfăptuirea actului de justiție, în orice tip de societate sau regim politic este indisociabilă de ideea statului de drept, care înseamnă nu doar proclamarea unor valori și principii generale, ci și implementarea consecventă a legii. Dincolo de acțiunile care transpun o ordine juridică în fapt este imperios necesară recunoașterea și respectarea unui drept fundamental al omului - accesul la justiție, fără îngrădiri și restricții.

Pe parcursul anului 2016 IRDO a organizat o serie de conferințe, seminarii și dezbateri având ca obiect accesul la justiție ca drept fundamental. Dintre acestea amintim:

Cea de-a cincea ediție a conferinței internaționale „Eficiența normelor juridice - interpretarea și aplicarea legii”, a avut ca temă principală de dezbatere perspectivele privind interpretarea și aplicarea legii. Evenimentul a fost organizat de Universitatea Creștină „Dimitrie Cantemir”, Facultatea de Drept din Cluj Napoca, în colaborare cu Institutul Român pentru Drepturile Omului, Institutul de Istorie „George Barițiu” al Academiei Române, Departamentul de Cercetări Socio-Umane, Asociația Română de Științe Penale, Institutul de Științe Administrative din Republica Moldova. Conferința a fost dedicată provocărilor actualului deceniu. În acest sens, pe parcursul celor două zile au fost aduse în atenția participanților probleme de mare actualitate privind interpretarea și aplicarea legii. S-a evidențiat faptul că amploarea și multiplicarea activităților sociale reclamă în întreaga lume existența unor norme legale. Astfel, aspecte legate de protecția datelor, comerțul internațional, probleme legate de mediu și conflictele militare internaționale precum și relațiile familiale, proprietatea sau drepturile fundamentale ale omului sunt reglementate pe diferite niveluri.

Cea de a 3-a ediție a Conferinței anuale cu participare internațională „Justiția și dreptul administrativ din perspectivă interdisciplinară”, organizată în parteneriat cu Școala Națională de Studii Politice și Administrative, Facultatea de Administrație Publică, Universitatea „Magna Graecia”, Catanzaro, Italia, și Universitatea „Petru Maior”, Târgu Mureș.

Conferința cu tema „La atitudine față de drepturile cuiva astăzi”, organizată cu ocazia Zilei Internaționale a Drepturilor Omului de către Institutul Român pentru Drepturile Omului alături de Asociația pentru Națiunile Unite din România. Evenimentul a fost dedicat evoluției drepturilor omului, democrației și statului de drept în context internațional și regional, iar temele dezbătute au tratat aspecte privind funcționarea instituțiilor democratice, eficiența și independența sistemului judiciar, noi drepturi ale omului și protecția lor prin mecanisme internaționale.

IRDO este membru în Grupul de lucru juridic din cadrul Rețelei Europene de Instituții Naționale pentru Drepturile Omului și a participat activ în cadrul temelor de discuție privind reforma Curții Europene a Drepturilor Omului, precum și la promovarea Convenției europene a drepturilor omului și a Cartei Drepturilor Fundamentale a Uniunii Europene.

Familie

Familia rămâne în centrul vieții societății. Ea asigură bunăstarea membrilor ei, contribuie la educația tineretului și are grijă de persoanele vârstnice. Obiectivele centrale ale Agendei 2030 pentru dezvoltare durabilă se axează pe eradicarea sărăciei, promovarea prosperității economice, dezvoltarea socială și bunăstarea populației, protejarea mediului. Politicile familiale contribuie la realizarea obiectivelor de dezvoltare durabilă 1 și 5 din Agenda 2030, care se referă la combaterea foametei și a

sărăciei, asigurarea unei vieți sănătoase și a bunăstării pentru toate vârstele prin asigurarea educației continue și realizarea egalității de gen. Și în anul 2016 IRDO a avut în vedere promovarea și consolidarea politicilor de sprijinire a familiei, precum și intensificarea activităților în domeniul cercetării pentru a-și aduce contribuția la fundamentarea acestora, elementele esențiale constând în combaterea și prevenirea sărăciei și a excluziunii sociale.

Între activitățile consacrate Zilei Internaționale a familiei⁴ amintim dezbaterile cu tema „Educația și bunăstarea”, în colaborare cu Asociația pentru

Promovarea Drepturilor Familiei - Family Forum, Asociația Clubul de la Cheia „Victor Dan Zlătescu”, Asociația pentru Națiunile Unite din România (ANUROM), Asociația Română pentru Libertate Personală și Demnitate Umană, și Asociația Română pentru Drepturile Femeii.

Scopul acestei mese rotunde a fost sensibilizarea opiniei publice cu privire la rolul familiei în societate, promovarea celor mai noi tendințe socio-economice și demografice care afectează nucleul familial, precum și identificarea problemelor cheie cu care se confruntă familia contemporană și posibile răspunsuri la acestea. S-a evidențiat faptul că politicile familiale la nivel național, care se referă la diferite fațete ale vieții de familie, de multe ori, deși au potențial, nu sunt implementate așa cum ar trebui pentru a reuși să contribuie în mod concret la realizarea multor obiective naționale de dezvoltare durabilă.

Problemele realizării unui echilibrului între viața personală și profesie în cadrul familiei au fost dezbătute și analizate în vederea identificării celor mai eficiente propuneri și soluții cu ocazia Conferinței cu tema „Oportunități și obstacole în atingerea obiectivelor reconcilierii vieții de familie cu cea profesională”, organizată de Institutul Român pentru Drepturile Omului în colaborare cu Asociația pentru Națiunile Unite din România (ANUROM) și Asociația Family Forum.

În tema drepturilor familiei s-a înscris și masa rotundă din 11 iulie 2016 „Să investim în adolescență” - aceasta fiind și tematica propusă de Organizația Națiunilor Unite pentru sărbătorirea din acest an a Zilei Mondiale a Populației. Evenimentul a fost organizat de Institutul Român pentru Drepturile Omului în colaborare cu Asociația pentru Națiunile Unite din România, Asociația pentru Promovarea Drepturilor Familiei - Family Forum și Asociația Clubul de la Cheia „Victor Dan Zlătescu”.

Combaterea traficului de persoane

O temă importantă pe agenda Institutului Român pentru Drepturile Omului este și respectarea, protecția și promovarea drepturilor persoanelor care devin victime ale traficului de persoane. În contextul amplificării fenomenului migrației, categoriile vulnerabile de populație, femeile adolescente, copiii, în special din medii sărace se confruntă tot mai frecvent cu acest risc. Institutul Român pentru drepturile omului a continuat cercetările în acest domeniu. Atât prin intermediul revistei trimestriale IRDO, cât și prin manifestările organizate pe această temă, s-a prezentat tuturor celor interesați în domeniu (instituțiilor guvernamentale și de specialitate, reprezentanților legislativului și societății civile) analiza instrumentelor regionale și naționale privind prevenirea și combaterea traficului de persoane. În acest sens amintim simpozionul cu

---

⁴ Ziua de 15 mai a fost declarată de către Adunarea Generală a Organizației Națiunilor Unite ca fiind Ziua Internațională a Familiei, printr-o Rezoluție dată în septembrie 1993. La propunerea Institutului Român pentru Drepturile Omului și susținută de Patriarhia României, ziua de 15 mai a devenit oficial și Ziua familiei române.

tema „Instrumente universale, regionale și naționale privind traficul de persoane” organizat, cu ocazia împlinirii a 65 de ani de la intrarea în vigoare a Convenției pentru reprimarea traficului cu ființe umane și a exploatarei prostituției semenilor, de către Institutul Român pentru Drepturile Omului, Asociația pentru Națiunile Unite din România, Asociația Clubul de la Cheia „Victor Dan Zlătescu” și Asociația Română pentru Libertate Personală și Demnitate Umană.

Azil și Migrație

Garantarea drepturilor omului, prin documentele adoptate la nivel internațional, regional și național, asigură protecția drepturilor persoanelor care își părăsesc țara de origine. Drepturile fundamentale trebuie recunoscute tuturor persoanelor indiferent de statutul lor: solicitanți de azil, refugiați sau migranți. În acest sens IRDO, prin cercetările realizate, dezbaterile organizate și punctele de vedere prezentate diferitelor comisii parlamentare, a urmărit în permanență evidențierea reglementărilor internaționale și regionale din domeniu și transpunerea acestora în legislația națională.

În contextul fenomenului acutizant al migrației, IRDO a organizat și în cursul acestui an o serie de manifestări dedicate crizei refugiaților și gestionării acesteia. Astfel. În data de 9 mai 2016, a avut loc masa rotundă cu tema „Europa 2016 și gestionarea celei mai dificile provocări - criza refugiaților”. Evenimentul organizat în colaborare cu Catedra UNESCO pentru drepturile omului, democrație, pace și toleranță, Universitatea de Nord din Baia Mare și Asociația pentru Națiunile Unite din România. Totodată, în contextul preocupărilor și activităților de cercetare ale IRDO pe această temă, la invitația Comisiei pentru drepturile omului, culte și problemele minorităților naționale a Camerei Deputaților, reprezentanți ai Institutul Român pentru Drepturile Omului au

participat la dezbaterile privind Comunicarea cu tema „Posibilități de reformare a sistemului european comun de azil și de îmbunătățire a căilor legale de migrație - COM(2016)197” (8 iunie 2016)

În 10 iunie, 2016, a avut loc inaugurarea Clinicii de drepturile omului în domeniul migrației, de către IRDO în parteneriat cu Facultatea de Administrație Publică a Școlii Naționale de Studii Politice și Administrative, care a reprezentat o etapă importantă a activității IRDO în domeniul azilului și migrației. De asemenea, IRDO a organizat în 17 iunie 2016, simpozionul cu tema „A 65-a aniversare a Convenției privind statutul refugiaților”.

Cu prilejul împlinirii a 15 ani de la adoptarea Rezoluției 55/76 a Adunării Generale a Națiunilor Unite care prevede ca data de 20 iunie ca Zi Mondială a Refugiaților, IRDO a găzduit în 21 iunie, 2016 lucrările unei mese rotunde cu tema „Instrumente naționale și regionale privind drepturile refugiaților”, eveniment organizat în colaborare cu Asociația pentru Națiunile Unite din România și Asociația Clubul de la Cheia.

IRDO este membru în grupul de lucru privind azilul și migrația al Rețelei Europene de Instituții Naționale de Drepturile Omului și membru al Institutului European de Drept și al Institutului de Drept de Expresie și de Inspirație Franceză.

Dreptul la sănătate

Institutul Român pentru Drepturile Omului (IRDO), în parteneriat cu Asociația pentru Națiunile Unite din România și Comisia pentru drepturile omului, culte și problemele minorităților a Camerei Deputaților, precum și cu concursul Centrului de Drept Public și Științe Administrative din carul SNSPA și al Societății Academice de Științe Administrative, a organizat dezbaterile cu tema „Ziua Mondială a Sănătății

-Combaterea diabetului”. În cadrul evenimentului au fost prezentate o serie de expuneri pe teme de actualitate în domeniu: educația pentru sănătate, garantarea dreptului la sănătate al copilului în România, dreptul la sănătate al migranților ș.a. Totodată, în cadrul discuțiilor s-a subliniat importanța reducerii inegalității din domeniul sănătății, a creșterii eficacității și calității actului medical, precum și necesitatea existenței unui echilibru între finanțarea și prestarea îngrijirilor de sănătate.

Drepturile persoanelor cu dizabilități

Promovarea și protecția drepturilor persoanelor cu dizabilități rămâne o temă de mare actualitate la nivel național, regional și internațional. Principalele teme urmărite în activitatea IRDO, pe parcursul acestui an, au vizat aspecte privind abordarea dizabilității din perspectiva drepturilor omului, recunoașterea capacității juridice, viața independentă și integrarea în comunitate, drepturile femeilor cu dizabilități, dreptul la muncă ș.a.

În acest sens IRDO a organizat o serie de întâlniri și dezbateri din care amintim dezbaterile „Reglementări internaționale și naționale privind drepturile persoanelor cu dizabilități”, organizată de Institutul Român pentru Drepturile Omului și Facultatea de Psihologie și Științe ale Educației din cadrul Universității „Al. I. Cuza” din Iași; dezbaterile privind proiectul de Hotărâre a Guvernului în legătură cu aprobarea programului de interes național în domeniul protecției și promovării drepturilor persoanelor cu dizabilități „Incluziune prin tehnologie asistivă”, organizată de Institutul Român pentru Drepturile Omului în parteneriat cu Asociația pentru Națiunile Unite din România.

Aspecte ale drepturilor persoanelor cu dizabilități și ale luptei împotriva discriminării au fost analizate și în cadrul Conferinței cu tema „Autism și Agenda 2030. Incluziune și neurodiversitate” desfășurată în data de 1 aprilie 2016, și organizată de Institutul Român pentru Drepturile Omului în colaborare cu Asociația pentru Națiunile Unite din România, Catedra UNESCO pentru drepturile omului, democrație, pace și toleranță, Universitatea de Nord din Baia Mare, Asociația Clubul de la Cheia „Victor Dan Zlătescu”, Asociația Română pentru Libertate Personală și Demnitate Umană și Asociația Română pentru Drepturile Femeii.

Institutul, împreună cu alte trei instituții naționale de drepturile omului din Europa, s-a alăturat Rețelei Europene a Instituțiilor Naționale pentru Drepturile Omului (ENNHRI) în proiectul privind identificarea de bune practici în implementarea sistemelor de luare a deciziilor cu suport, cu referire la art. 12 din CDPD. Totodată, IRDO este membru al Grupului pentru implementarea CDPD din cadrul ENNHRI, iar principalele teme de discuții în cadrul întâlnirilor Grupului de lucru pe CDPD din acest an au vizat aspecte privind aplicarea art. 12 din Convenție, dialogul cu Comitetul ONU pentru drepturile persoanelor cu dizabilități, jurisprudența recentă a CEDO în domeniu ș.a.

De asemenea în cadrul întâlnirii Structurii Uniunii Europene privind monitorizarea implementării CDPD la nivelul Uniunii cu instituțiile naționale pentru drepturile omului au fost discutate aspecte privind rolul mecanismelor de monitorizare în procesul de evaluare al Comitetului ONU pentru drepturile persoanelor cu dizabilități. IRDO a participat și la Forumurile de lucru organizate anual de Comisia Europeană cu privire la implementarea art. 33 din Convenția ONU.

Drepturile persoanelor vârstnice

Institutul participă alături de alte cinci instituții naționale similare din Uniunea

Europeană în proiectul „Drepturile persoanelor vârstnice și îngrijirea pe termen lung” (2015-2017), coordonat de Rețeaua Europeană de Instituții Naționale pentru Drepturile Omului (ENNHRI). Proiectul urmărește să determine o abordare din perspectiva drepturilor omului în îngrijirea persoanelor vârstnice în Europa, clarificarea standardelor internaționale și regionale aplicabile în domeniu și formularea de recomandări către factorii decidenți la nivel european pentru eficientizarea protecției acestor persoane, precum și creșterea gradului de recunoaștere a rolului instituțiilor naționale de drepturile omului în domeniu. În acest an, Institutul a realizat activitatea de monitorizare a opt centre de îngrijire din țară, 4 din mediul urban și 4 din mediul rural, 6 din sistemul public și 2 private, în urma căruia a fost realizat un raport. De asemenea, reprezentanții IRDO au participat la o serie de întruniri și discuții privind analiza reglementărilor internaționale și regionale privind promovarea și protecția persoanelor vârstnice și au organizat interviuri cu reprezentanți ai autorităților centrale și locale cu atribuții în domeniu, precum și cu reprezentanți ai organizațiilor neguvernamentale și ai organizațiilor profesionale.

Referitor la programul de interes național „Creșterea calității vieții persoanelor vârstnice din căminele pentru persoane vârstnice” lansat de Ministerul Muncii, Familiei, Protecției Sociale și Persoanelor Vârstnice, Institutul Român pentru Drepturile Omului a inițiat o dezbatere în parteneriat cu Asociația Română pentru Apărarea Drepturilor Omului la Vârsta a Treia, Asociația Română pentru Libertate Personală și Demnitate Umană, Asociația pentru Națiunile Unite din

România, Asociația Clubul de la Cheia „Victor Dan Zlătescu” și Asociația Română pentru Drepturile Femeii.

IV. PUBLICAREA REGLEMENTARILOR, DOCUMENTELOR, A STUDIILOR ȘI CERCETĂRILOR DIN DOMENIUL DREPTURILOR OMULUI

Institutul Român pentru Drepturile Omului promovează formarea și informarea în domeniul drepturilor omului în beneficiul organismelor publice, al organizațiilor neguvernamentale și al persoanelor fizice, cu privire la respectarea, protejarea și garantarea drepturilor omului prin reglementări interne și internaționale, instituții și mecanisme, practici și uzanțe. El are rolul de a aduce la cunoștința tuturor factorilor interesați cele mai noi cercetări științifice în domeniul drepturilor omului, angajamentele internaționale asumate de România și modul în care ele sunt îndeplinite. În cadrul Institutului sunt traduse și publicate documente internaționale care, prin actualitatea lor, se impun a fi cunoscute de către instituțiile guvernamentale și neguvernamentale pentru promovarea și protecția drepturilor omului.

Publicații periodice

Revista trimestrială „**Drepturile Omului**” cuprinde studii, cercetări, articole și rapoarte. Preocupările redacționale se extind și asupra textelor reglementărilor naționale sau internaționale cu semnificații majore în domeniul drepturilor omului și privesc atât prezentarea cât și interpretarea lor, asupra jurisprudenței în materie a Curții Europene a Drepturilor Omului și/sau a instanțelor naționale, asupra unor instituții importante din domeniul drepturilor omului.

În revistă se regăsesc analize științifice și diversificate ale drepturilor fundamentale ale omului, punându-se accent pe legăturile de colaborare și de relaționare dintre acestea și valorile, principiile, normele și standardele la care se raportează instituțiile, mecanismele, cât și pe termenii, conceptele și tendințele metodologice și tehnologice. La acestea se adaugă cronicile diferitelor evenimente din domeniul drepturilor omului, note și comentarii, recenzii de cărți în materia drepturilor omului, noutăți editoriale ale Institutului și prezentarea pe scurt a principalelor activități organizate de Institutul Român pentru Drepturile Omului sau la care acesta și-a adus contribuția.

Info IRDO, buletinul lunar de informare a publicului larg, prezentând succint știri de actualitate despre evenimentele legate de drepturile omului ce au loc pe plan intern și internațional, studii și cercetări științifice. De asemenea, sunt prezentate în buletin diferite cazuri de la Curtea Europeană a Drepturilor Omului dar și de la Curtea de Justiție a Uniunii Europene, căutându-se a se veni în întâmpinarea cerințelor actuale ale societății civile, ale instituțiilor sau ale studenților etc. Totodată, amintim rubricile care sunt consacrate unor documente internaționale recent adoptate.

Cercetări elaborate și lucrări publicate în 2016

Sub egida Institutului Român pentru Drepturile Omului au apărut noi culegeri de documente și au fost elaborate noi lucrări de cercetare:

Dreptul la fericire: drept fundamental al omului

Lucrarea face parte dintr-un amplu proiect derulat de Institutul Român pentru Drepturile Omului, dedicat dreptului la fericire ca drept fundamental al omului, și cuprinde, alături de documentele internaționale relevante, cel de-al patrulea *Raport privind distribuția fericirii în lume*.

Primul raport privind fericirea în lume a fost publicat în aprilie 2012, în sprijinul reuniunii la nivel înalt cu privire la fericire și la bunăstare desfășurată la Națiunile

Unite în baza Rezoluției Adunării Generale a ONU nr. 65/309 din 19 Mie 2011.

Raportul prezent, o aducere la zi a Raportului privind fericirea în lume 2015, este structurat în patru capitole: Fixarea cadrului; Distribuția fericirii în lume; Promovarea unei etici a fericirii: cel mai important principiu al fericirii; Fericirea și dezvoltarea durabilă: concepte și dovezi.

Studiul conține o analiză a inegalității în planul bunăstării, bazată pe distribuția nivelurilor de fericire în cadrul societăților și între acestea, arătând că oamenilor le pasă de fericirea altora și modul în care este ea distribuită; se face referire la Obiectivele Dezvoltării Durabile (ODD), arătându-se că indicele ODD ajută la explicarea șabloanelor transnaționale ale fericirii chiar și după analiza PIB-ului pe cap de locuitor și a ratei șomajului.

Educație, dreptul la educație și educația pentru drepturile omului

Dreptul la educație este un drept fundamental al omului, din generația a doua de drepturi, consacrat la nivel internațional, regional și național. El se află în strânsă legătură cu celelalte drepturi ale omului și este esențial dezvoltării fiecărui individ potrivit principiilor interdependenței și indivizibilității, și de el depinde până la urmă chiar dezvoltarea durabilă a societății.

După cum se arată în prima parte a studiului, interdependența dreptului la educație cu celelalte drepturi ale omului nu este nicăieri mai evidentă decât în procesul educativ. Din această cauză, dreptul la educație trebuie privit ca un drept exercitat atât individual cât și în grup, ceea ce implică atât cunoașterea de către individ a drepturilor lui fundamentale, dar și dobândirea de competențe și comportamente care să-i permită să recurgă la ele, să beneficieze de ele, și să contribuie la promovarea, protejarea și respectarea lor.

Cea de a doua parte a lucrării este dedicată prezentării principalelor documente internaționale din domeniu și a acțiunilor care au vizat încurajarea, facilitarea și promovarea activităților de educație pentru drepturile omului, precum Deceniul Mondial al Educației pentru Drepturile Omului (1995-2004), Deceniul internațional de promovare a unei culturi a non-violenței și a păcii în favoarea copiilor lumii (2001-2010); Deceniul Națiunilor Unite privind Educația pentru Dezvoltare Durabilă (2005-2014); Agenda 2030 pentru dezvoltare durabilă și programul Educație 2030 ș.a.

Ultima parte a studiului evidențiază rolul instituțiilor naționale în promovarea dreptului la educație și educației pentru drepturile omului, fiind prezentată activitatea Institutului Român pentru Drepturile Omului în domeniu.

Jus est ars boni et aequi

Volumul, apărut sub coordonarea Institutului Român pentru Drepturile Omului și Institutului de Cercetări Juridice „Acad. Andrei Rădulescu” al Academiei Române, reprezintă o colecție deosebit de importantă de studii și cercetări relevante în domeniul dreptului. Astfel, prima parte dedicată teoriei generale a dreptului, tratează aspecte privind știința dreptului, trăsături definitorii ale acesteia, precum și elemente componente ale sistemului științelor juridice ș.a.

În capitolul dedicat dreptului internațional sunt prezentate și analizate teme importante, precum perspectiva istorică asupra evoluției conceptului de patrimoniu comun al umanității, rolul Comisiei de Drept Internațional și progresul către statul de drept la nivel internațional, protecția internațională a drepturilor omului în contextul suveranității statale.

Legătura dintre partea dedicată dreptului internațional și cea privind dreptul european este făcută prin studiul dedicat codificării drepturilor omului, știința

drepturilor omului având legături de necontestat cu toate ramurile de drept: internațional, comparat, constituțional, penal, civil, administrativ etc. Chiar limbajul în care drepturile omului și libertățile sale fundamentale sunt exprimate este cel juridic, ele fiind înainte de toate noțiuni de drept. După cum se subliniază în lucrare, o legătură strânsă a științei drepturilor omului este cu dreptul constituțional, fiindcă în acest drept sunt prezente legile constituționale în care se găsesc înscrise drepturile omului, drepturi care, în fond, determină raporturile dintre stat și persoană, văzută în calitate de cetățean. Aceste legi definesc domeniul în care statul nu poate interveni, în care statul are obligația să le garanteze respectarea și să le promoveze, și tot aici sunt înscrise și obligațiile pe care cetățeanul le are față de stat.

Cu privire la dreptul european, volumul de față tratează aspecte privind răspunderea organizațiilor internaționale. Printre temele abordate se numără: Uniunea Europeană, determinarea legii aplicabile în procesele civile internaționale, aspecte teoretice și practice privind excepțiile de la aplicarea principiului liberei circulații a mărfurilor, persoanelor, serviciilor, capitalurilor și plăților ș.a.

Dreptul la sănătate și reforma serviciilor medicale spitalicești din România

Dreptul la sănătate este condiționat de sistemul de sănătate. Modul de organizare a sistemului de sănătate este un factor determinant al sănătății individului și colectivității, punându-și amprenta de-a lungul întregii vieți a omului, încă de la venirea pe lume (siguranța unei maternități) până la îngrijirile specifice vârstnicilor. Performanța unui sistem de sănătate este dată de modul în care are loc strângerea fondurilor pentru sănătate precum și de modul de distribuire a acestora către furnizori.

Prima parte a studiului, intitulată „Dreptul la sănătate din perspectiva drepturilor omului”, prezintă conceptele de bază și evoluția acestora în timp. Problematika sănătății populației este abordată din prisma drepturilor omului ca un drept efectiv al fiecărui cetățean la ocrotirea și ameliorarea propriei stări de sănătate garantate de către stat. Sunt trecute în revistă instituțiile, mecanismele și instrumentele de garantare a dreptului la sănătate atât la nivel mondial cât și în context european.

Pe parcursul lucrării sunt analizate modelele consacrate de organizare a sistemelor de sănătate existente în lume și care au stat la baza celorlalte sisteme dezvoltate în diferite țări. De asemenea se face o analiză a evoluției celor mai importanți indicatori care reflectă la nivel macro evoluția stării de sănătate a populației, modul în care sistemul sanitar românesc își dovedește eficiența.

Calitatea serviciilor medicale oferite populației în spitale și așteptările acesteia reprezintă tema părții a treia din studiu. Sunt analizați principalii furnizori de servicii medicale, sisteme de management al calității serviciilor medicale acordate populației dar și răspunderea personalului medico-sanitar din punct de vedere civil, material și penal în cazuri de malpraxis. Nu se poate vorbi despre asigurarea unor servicii de calitate dacă nu sunt bine definite limitele responsabilității profesionale pentru fiecare tip de furnizor de servicii în parte.

Partea finală a studiului cuprinde propuneri privind modificarea anumitor prevederi legislative adoptate în domeniul sanitar, creșterea rolului autorităților statului în administrarea sistemului public de sănătate, implicarea într-o măsură mai mare a societății civile în procesul de monitorizare și îmbunătățire a calității actului medical, sancționarea furnizorilor de servicii medicale care prestează servicii pentru populație și care nu respectă prevederile legale.

Rapoarte

- Raportul anual al Institutului Român pentru Drepturile Omului pe anul 2016;

- IRDO - Record of activities 2016;
- Raport privind evoluția legislației în domeniul drepturilor omului în Uniunea Europeană și în România - 2016;
- Raport de monitorizare privind respectarea drepturilor persoanelor vârstnice în centrele de îngrijire din România.

V. CENTRUL DE DOCUMENTARE

Activitatea Centrului de documentare al Institutului Român pentru Drepturile Omului, înființat în baza legii nr. 9/1991, a continuat și pe parcursul anului 2016, Centrul oferind materiale din domeniul drepturilor omului studenților, masteranzilor, doctoranzilor, cercetătorilor, reprezentanților instituțiilor guvernamentale și ai societății civile. Biblioteca centrului de documentare deține un fond de carte structurat pe 251 de arii de cercetare și interes, cuprinzând documente specializate din domeniul dreptului și al drepturilor omului, instrumente și mecanisme naționale, regionale și internaționale, precum și texte de legi, documente de drept și legislație europeană, istoria dreptului, drept comparat, studii, publicații și referințe bibliografice și volume din varii domenii conexe. Ca și în anii precedenți, Centrul de documentare al Institutului Român pentru drepturile omului a beneficiat de un schimb activ de informații cu organizații internaționale, instituții de învățământ superior, ONG-uri, și cu alte organisme cu preocupări în domeniul drepturilor omului.

Centrul de documentare și-a continuat colaborarea cu partenerii consacrați, prin reînnoirea unor contracte și protocoale de parteneriat. Totodată au fost cooptați noi parteneri, prin intermediul cărora s-au promovat constant atât activitatea Institutului Român pentru Drepturile Omului și a Centrului său de documentare, precum și cea a partenerului respectiv. Astfel, prin intermediul acestor parteneriate, Centrul de documentare al IRDO a oferit informare, consultanță și consiliere de specialitate în domeniul drepturilor omului. S-au continuat parteneriatele din anii precedenți și totodată s-au încheiat noi parteneriate cu: Copy Ro - societatea de gestiune colectivă a drepturilor de autor, Liceul teoretic Tudor Vladimirescu din București, Agro-intelligence SISA, Școala gimnazială Profesor Ion Vișoiu din Chitila. S-a reînnoit parteneriatul cu Fundația Adolescența din Ploiești. În cadrul parteneriatului cu Autoritatea Națională pentru persoanele cu Dizabilități (ANPD) au fost diseminate materiale informative și s-au organizat în cooperare cu IRDO în calitate de mecanism independent de monitorizare a implementării Convenției pentru drepturile persoanelor cu dizabilități, o serie de activități de promovare a principiilor și dezideratelor Convenției pentru drepturile persoanelor cu dizabilități. În domeniul accesului la o educație pentru toți, a fost încheiat și Protocolul de colaborare între Institutul Român pentru Drepturile Omului și Asociația Surzilor din România pentru susținerea activă a politicilor ce vizează drepturile și libertățile persoanelor cu deficiențe de auz, precum și a unei bune informări a publicului larg și a reprezentanților organizațiilor și asociațiilor persoanelor cu deficiențe de auz.

Ca întotdeauna, Centrul de documentare al IRDO a acordat o atenție specială parteneriatului și colaborării cu biblioteci naționale, dar și cu instituții de specialitate din alte țări, sau aparținând unor organizații internaționale de profil, dintre care menționăm: Agenția pentru Drepturi Fundamentale (FRA), a cărei activitate trimestrială este constant prezentată și evidențiată în revista științifică

trimestrială a IRDO „Drepturile Omului”. Menționăm cu precădere parteneriatul cu Biblioteca Alexandrina din Alexandria, Egipt. Distribuirea gratuită a revistei „Drepturile Omului” a trezit interesul tinerilor studenți în drept și al cititorilor bibliotecii Alexandrina, datorită rezumatelor lucrărilor științifice, atât în limba engleză, cât și în limba franceză. Alți parteneri și colaboratori constanți ai centrului de documentare sunt și Biblioteca Institutului Elvețian de Drept Comparat -Lausanne, Elveția, Institutul de Drept European, Biblioteca Universității din Leicester, Marea Britanie, Biblioteca Institutului Internațional de Drept de Expresie și Inspirație Franceză, AIDC, Biblioteca Facultății de Drept a Universității din Strasbourg, Franța,

Biblioteca Universității Catolice din Louvain, Belgia, Biblioteca Universității din Potsdam, Germania, Biblioteca Universității din Padova, Italia, Biblioteca Universității din Luxemburg, Biblioteca Universității de Studii Europene din Republica Moldova, Biblioteca Centrului Norvegian pentru Drepturile Omului, Centrul Drepturilor Omului din Finlanda, avocatul parlamentar al Poporului din Finlanda.

Ca în fiecare an, a existat și un schimb constant de informații și de publicații cu biblioteca ONU din Geneva, New York și Viena, Biblioteca Congresului din Washington DC, SUA, Biblioteca Națională din Republica Cehă, Biblioteca Națională din Madrid, Spania și Biblioteca Națională din Viena, Austria.

La nivel local, Centrul de documentare al Institutului este în permanentă legătură cu bibliotecile naționale județene, care primesc trimestrial cu titlu gratuit revista științifică „Drepturile Omului”, precum și cele mai recente publicații apărute sub egida institutului.

Comisia pentru Drepturile Omului, culte și problemele minorităților naționale a Camerei Deputaților și Comisia pentru Drepturile omului, culte și minorități a Senatului, precum și ministerele cu atribuții și preocupări în domeniul drepturilor omului, în special Ministerul Muncii, Familiei, Protecției Sociale și Persoanelor Vârstnice, au solicitat Centrului de documentare revista „Drepturile Omului”, publicațiile apărute sub egida IRDO și alte materiale de specialitate. Acestea au fost de asemenea solicitate și de către case ale corpului didactic, curți de apel, judecătoria, tribunale, precum și de reprezentanți ai Parchetului General.

De asemenea, Institutul Român pentru Drepturile Omului a organizat o serie de manifestări consacrate Zilei ONU și Zilei internaționale a Drepturilor Omului, ocazii cu care toți participanții la aceste evenimente au avut ocazia să beneficieze de numere din revista științifică trimestrială „Drepturile Omului” editată sub egida IRDO, al cărei conținut a venit în sprijinul dezbaterilor și în folosul cercetărilor ulterioare prilejuite de aceste simpozioane și conferințe.

Publicațiile și revistele IRDO au fost diseminate în conformitate cu prevederile legale, cu titlu gratuit, la Biblioteca Națională a României, Biblioteca Metropolitană, Academia Română, Biblioteca Centrală Universitară, Senatul României, Camera Deputaților, Curtea Constituțională, Consiliul Superior al Magistraturii, Înalta Curte de Casație și Justiție, Consiliul Legislativ, Guvernul României, ministere și instituții naționale, Consiliul Național al Federației SANITAS, precum și la: universități de profil, Universitatea Ecologică, Universitatea Creștină „Dimitrie Cantemir”, Școala Națională de Studii Politice și Administrative, Universitatea Ovidiu, Constanța, Universitatea Alexandru Ioan Cuza din Iași, catedra UNESCO pentru drepturile omului, democrație, pace și toleranță a Universității de Nord Baia Mare, Casa Corpului Didactic București, Casa Corpului Didactic Cluj etc.

Revista științifică trimestrială „Drepturile Omului” a fost distribuită cu titlu gratuit participanților interesați de domeniul drepturilor omului din cadrul seriilor de manifestări organizate de IRDO pe parcursul anului 2016, precum: Ziua internațională pentru eliminarea tuturor formelor de discriminare rasială (21 martie) săptămâna acțiunii europene împotriva rasismului (14-22 martie), Ziua ONU, Ziua Drepturilor Omului etc.

Centrul de documentare și-a continuat colaborarea în domeniul informării și documentării cu agențiile specializate ale ONU: UNESCO, UNICEF, UNHCR, OIM și OMS, înaltul Comisariat pentru Drepturile Omului de la Geneva, precum și cu Consiliul Europei, Curtea Europeană a Drepturilor Omului, Secretariatul Cartei Sociale Europene, Curtea Europeană de Justiție, Academia Internațională de Drept

Comparat, Centrul de Studii Internaționale și Europene, Agenția UE pentru Drepturi Fundamentale, Avocatul parlamentar al poporului din Finlanda, Centrul pentru Drepturile Omului din Finlanda, Institutul de Drept European, Institutul Internațional de Drept de Expresie și Inspirație Franceză.

În anul 2016, numărul cititorilor, care au frecventat Centrul de documentare a crescut în comparație cu anul precedent, înregistrându-se aproape 3000 de cititori. Biblioteca centrului de documentare a fost consultată de cadre didactice, magistrați, avocați, doctoranzi, masteranzi, studenți interesați de literatura științifică din domeniul dreptului național și internațional, din domeniul drepturilor omului sau din alte domenii conexe. Fondul de carte a fost îmbogățit prin achiziționarea unor publicații extrem de utile, de ultimă generație, care sprijină studiul comparat al mai multor discipline din perspectiva drepturilor omului, după cum urmează: „Noul cod de procedură civilă”; „Elemente de dreptul urbanismului în România și Uniunea Europeană”; „Dreptul tratatelor”; „Drept penal social”; „Analiza infracțiunilor din domeniul muncii și securității sociale”; „Liberarea condiționată în noile coduri”; „Procesul legislativ”; „Marea divizare. Societățile inegale și ce putem face în privința lor”; „Donația în dreptul european. Aspecte de drept comparat”; „Comunicarea judiciară eficientă. Ghid practic de metodologie a cererilor persuasive în instanță”.

IRDO dispune și de o bibliotecă virtuală aflată la dispoziția celor interesați, a partenerilor de peste hotare, sau a persoanelor care au dificultăți de deplasare și nu pot ajunge la centrul de documentare. Biblioteca virtuală poate fi accesată cu ușurință pe website-ul IRDO înființat din anul 2007, www.irdo.ro și conține majoritatea publicațiilor de specialitate în domeniul drepturilor omului apărute sub egida IRDO, colecția revistei științifice trimestriale „Drepturile Omului”, precum și jurisprudență, care prezintă o paletă variată de cazuri specifice soluționate de către Curtea Europeană a Drepturilor Omului. Din păcate, datorită atât unor motive conjuncturale cât și faptului că Legea nr. 9/1991, în baza căreia funcționează Institutul Român pentru Drepturile Omului, nu prevede niciun post în domeniul IT, pagina de internet a institutului a rămas inactivă începând din a doua jumătate a anului 2016. În prezent, ea poate fi încă accesată, dar nu poate fi ținută la zi, totodată existând permanent pericolul ca în cazul apariției unei defecțiuni, atât site-ul institutului cât și legătura la internet și serviciul de e-mail să devină inoperabile.

O importantă componentă a activității Centrului de documentare o reprezintă și activitatea de documentare, informare și diseminare, factor catalizator care facilitează organizarea și desfășurarea conferințelor, simpozioanelor, dezbaterilor și meselor rotunde, precum și colaborarea cu instituții naționale și cu societatea civilă. Centrul de documentare reprezintă o verigă importantă în contribuția Institutului Român pentru Drepturile Omului la o abordare modernă, științifică și responsabilă cu privire la protejarea și respectarea drepturilor omului și la realizarea unei mai bune conștientizări a acestora pe plan național, regional și internațional, printr-o informare constantă cu privire la problemele actuale cu care se confruntă drepturile omului la toate nivelurile.

Relațiile cu publicul

După cum am menționat mai sus, centrul de documentare al IRDO a pus la dispoziția publicului larg biblioteca centrului, care a înregistrat în decursul anului 2016 un număr de aproximativ 3000 de cititori.

De asemenea, Institutul Român pentru Drepturile Omului a fost solicitat în decursul anului 2016 de cetățeni din întreaga țară, care s-au adresat Institutului fie prin audiență la sediul IRDO, fie prin apeluri telefonice solicitând consultanță, sau

prin mecanismul depunerii de petiții prin poștă. Cererile și plângerile cetățenilor s-au referit la numeroase probleme privind încălcarea drepturilor omului, IRDO fiind solicitat să recomande modalitățile și căile cele mai eficiente de clarificare, precum și filiera depunerii plângerilor și petițiilor formale către autorități, solicitând soluționarea acestor încălcări.

Reprezentanții institutului au acționat răspunzând acestor numeroase solicitări, îndrumând petiționarii spre calea de soluționare a problemei respective, oferind consultanță juridică de specialitate cu privire la formularea de memorii și sesizări și la înaintarea acestora către organismele competente.

Cele mai frecvente solicitări și petiții s-au referit la condițiile proaste de trai oferite în penitenciare persoanelor private de libertate. Mulți petiționari, care au epuizat toate căile de acțiune in Justiție, au fost consiliați cu privire la procedura adresării petițiilor la Curtea Europeană a Drepturilor Omului. Cele mai frecvente aspecte semnalate au fost cel al nerespectării dreptului de proprietate, refuzul punerii în posesie pe anumite terenuri, nerespectarea unor hotărâri judecătorești, plângeri privind recalcularea pensiilor, neacordarea ajutorului social, sesizări privind incapacitatea autorităților competente de a acorda parțial sau total anumite drepturi bănești derivate din legislația reglementând protecția socială (ajutorul pentru diverse categorii defavorizate, alocațiile pentru copii etc), încălcări ale drepturilor copilului, malpraxis, încălcări ale legislației muncii, plângeri din partea unor persoane fizice privind desfășurarea unor procese sau nesoluționarea acestora în termen rezonabil. Au mai fost de asemenea înregistrate petiții sau plângeri referitoare la executarea pedepselor în penitenciare, petiții care vizează încălcarea egalității de șanse, încălcarea drepturilor unor persoane aparținând minorităților naționale sau cultelor religioase; atât persoanele care s-au prezentat personal la sediul IRDO cât și cele cea. 500 de persoane care ne-au contactat telefonic au primit consultanță și îndrumare. Solicitanților le-au fost furnizate materiale documentare privind legislația internă în vigoare legată de domeniul de interes. În aproximativ 80% din cazurile înregistrate printr-un număr considerabil de petiții scrise am putut veni în sprijinul reclamanților îndrumând fiecare petent către organismul competent sau formulând o recomandare cu privire la instituția la care trebuie să apeleze. Majoritatea petițiilor au fost transmise către instituțiile și organismele abilitate să soluționeze problema sau cererea respectivă, și anume către: Ministerul Justiției, Autoritatea Națională pentru Restituirea Proprietăților, Ministerul Public, prefecturi, consilii locale, primării, Direcții ale penitenciarelor.

Atașamentul față de problematica drepturilor omului, seriozitatea și profesionalismul au contribuit la prestigiul crescând al IRDO în rândul beneficiarilor și al instituțiilor de profil din țară și din străinătate.

Activitatea institutului, profund dedicată protejării și respectării drepturilor omului, colaborarea deosebită cu instituții naționale și internaționale din domeniul drepturilor omului au contribuit la încrederea sporită în IRDO în rândul solicitanților de consultanță privind căile de atac în chestiuni de încălcare a drepturilor omului.

Drept urmare, numeroase organisme interne și internaționale și-au exprimat dorința ca Institutul Român pentru Drepturile Omului, prin reprezentanții săi, să facă parte din structurile de lucru sau din structurile de conducere ale acestora. Iată câteva exemple: IRDO este membru în Comisia Națională pentru Bioetică a UNESCO; a funcționat ca mecanism independent de monitorizare a implementării Convenției ONU privind drepturile persoanelor cu dizabilități, colaborând cu Ministerul Muncii și cu ONG-urile din domeniu.

Drept recunoaștere pe plan internațional a eforturilor depuse de IRDO în domeniul

promovării drepturilor omului, acesta sau reprezentanții săi au fost aleși în diverse structuri ale unor

organisme internaționale cum ar fi: membru al Organizației Internaționale a Organismelor Familiale; membru al rețelei europene a instituțiilor naționale de drepturile omului: din cadrul ONU, din Consiliul Europei, din Agenția Drepturilor Fundamentale a Uniunii Europene; membru al Comitetului Director al Institutului Internațional de Drept de Expresie și Inspirație Franceză (IDEF); membru în cadrul grupurilor europene de lucru pe justiție, pe implementarea Convenției privind drepturile persoanelor cu dizabilități, pe migrație și educație, ce fac parte din Comitetul internațional de coordonare al Rețelei europene a instituțiilor naționale de drepturile omului.

Cercetătorii științifici ai IRDO sunt membri în grupurile de lucru ale Agenției Drepturilor Fundamentale a Uniunii Europene și unii dintre ei au fost desemnați ca experți ai UNESCO, ai OSCE, ai Consiliului Europei și ai Uniunii Europene, participând în această calitate ca raportori sau conducători ai unor secțiuni în cadrul unor manifestări științifice consacrate drepturilor omului.

ACTIVITĂȚI PROPRII SAU ÎN COLABORARE

Conferința cu tema „Oportunități și obstacole în atingerea obiectivelor reconcilierii vieții de familie cu cea profesională”, organizată de Institutul Român pentru Drepturile Omului în colaborare cu Asociația pentru Națiunile Unite din România (ANUROM) și Asociația Family Forum (14-15 ianuarie 2016)

Seminarul cu tema „Ziua Internațională de Comemorare a Holocaustului”, organizată de Institutul Român pentru Drepturile Omului în colaborare cu Catedra UNESCO pentru drepturile omului, democrație, pace și toleranță, Universitatea de Nord din Baia Mare (26 ianuarie 2016)

Conferința cu tema „Holocaustul și demnitatea umană” - temă propusă de Organizația Națiunilor Unite pentru acțiunile de comemorare organizate în 2016 cu ocazia Zilei Internaționale de Comemorare a Holocaustului, organizată de Institutul Român pentru Drepturile Omului în colaborare cu Universitatea Ecologică din București (27 ianuarie 2016)

Conferința cu tema „Progresul tehnologic și noile provocări pentru dreptul de protecție al datelor” organizată, cu ocazia Zilei Europene a Protecției Datelor, de Institutul Român pentru Drepturile Omului în colaborare cu Asociația pentru Națiunile Unite din România, Asociația Clubul de la Cheia „Victor Dan Zlătescu”, Asociația pentru Promovarea Drepturilor Familiei – Family Forum și Asociația Română pentru Libertate Personală și Demnitate Umană (28 ianuarie 2016)

Conferința cu tema „Educația pentru toleranță” organizată de Institutul Român pentru Drepturile Omului, Asociația Română pentru Libertate Personală și Demnitate Umană, Asociația Clubul de la Cheia „Victor Dan Zlătescu”, Asociația pentru Promovarea Drepturilor Familiei - Family Forum și Liga Independentă Română pentru Drepturile Copilului și Tânărului cu ocazia Zilei internaționale pentru nonviolență în școli (29 ianuarie 2016)

Dezbateri privind Proiectul de Hotărâre pentru aprobarea programelor de interes național în domeniul protecției drepturilor copilului pentru perioada 2016-2018, lansat de Ministerul Muncii,

Familiei, Protecției Sociale și Persoanelor Vârstnice organizat de Institutul Român pentru Drepturile Omului în parteneriat cu Asociația Română pentru Libertate Personală și Demnitate Umană, Asociația pentru Națiunile Unite din România Asociația Clubul de la Cheia, Liga Independentă Română pentru Drepturile Copilului și Tânărului și Asociația pentru Promovarea Drepturilor Familiei - Family Forum (5 februarie 2016)

Conferința cu tema „O tranziție dreaptă: economii și societăți în armonie cu natura”, temă propusă de Organizația pentru Națiunile Unite pentru Ziua Mondială a Justiției Sociale, organizată de Institutul Român pentru Drepturile Omului în parteneriat cu Asociația pentru Națiunile Unite din România (20 februarie 2016)

Simpozion cu tema „Limba maternă - componentă indisolubilă a educației” organizat cu ocazia Zilei Internaționale a Limbii Materne de Institutul Român pentru Drepturile Omului (21 februarie 2016)

Activități de monitorizare privind dreptul persoanelor vârstnice și îngrijirea pe termen lung în cadrul centrelor de îngrijire din țară organizate de Institutul Român pentru Drepturile Omului (25 februarie 2016)

Dezbateri privind proiectul programului de interes național „Creșterea calității

vieții persoanelor vârstnice din căminele pentru persoane vârstnice” lansat de Ministerul Muncii, Familiei, Protecției Sociale și Persoanelor Vârstnice organizată de Institutul Român pentru Drepturile Omului în parteneriat cu Asociația Română pentru Apărarea Drepturilor Omului la Vârsta a Treia, Asociația Română pentru Libertate Personală și Demnitate Umană, Asociația pentru Națiunile Unite din România și Asociația Clubul de la Cheia „Victor Dan Zlătescu”, Asociația Română pentru Drepturile Femeii (29 februarie 2016)

Activități de monitorizare privind dreptul persoanelor vârstnice și îngrijirea pe termen lung în cadrul centrelor de îngrijire din țară organizate de Institutul Român pentru Drepturile Omului (2-4 martie 2016)

Prezentarea volumelor editate de Institutul Român pentru Drepturile Omului și activități de informare privind drepturile omului în cadrul Casei Corpului Didactic Bacău (7-8 martie 2016)

Activități de monitorizare privind dreptul persoanelor vârstnice și îngrijirea pe termen lung în cadrul centrelor de îngrijire din țară organizate de Institutul Român pentru Drepturile Omului (8 martie 2016)

Întâlnirea Consiliului General al Institutului Român pentru Drepturile Omului (15 martie 2016)

Prezentarea volumelor editate de Institutul Român pentru Drepturile Omului și activități de informare privind drepturile omului în cadrul Casei Corpului Didactic Focșani (16-17 martie 2016)

Dezbateri privind Platforma la nivelul Uniunii Europene pentru intensificarea cooperării între statele membre în materie de combatere a muncii nedeclarate organizată de Institutul Român pentru Drepturile Omului în parteneriat cu Asociația pentru Națiunile Unite din România, Catedra UNESCO pentru drepturile omului, democrație, pace și toleranță, Școala Națională de Studii Politice și Administrative, Universitatea Ecologică și Universitatea Creștină „Dimitrie Cantemir” București (17 martie 2016)

Concurs de eseuri cu tema „Rădăcinile unei plante otrăvitoare-discriminare” și sesiunea de întrebări și răspunsuri organizate de Fundația Adolescența și Institutul Român pentru Drepturile Omului în cadrul Săptămânii europene de acțiune împotriva rasismului 12-21 martie 2016 (19 martie 2016)

Simpozion cu tema „Nu învinuiți migrații și refugiații pentru toate problemele cu care se confruntă Uniunea Europeană”, organizat de Institutul Român pentru Drepturile Omului în parteneriat cu Catedra UNESCO pentru drepturile omului, democrație, pace și toleranță, Asociația pentru Națiunile Unite din România, IDEF, Asociația Clubul de la Cheia, Asociația Română pentru Drepturile Femeii, Asociația Română pentru Apărarea Drepturilor Omului la Vârsta a Treia și Asociația Română pentru Drepturile Omului la un Mediu Sănătos cu ocazia Zilei internaționale pentru eliminarea tuturor formelor de discriminare rasială (21 martie 2016)

Activități de monitorizare privind dreptul persoanelor vârstnice și îngrijirea pe termen lung în cadrul centrelor de îngrijire din țară, organizate de Institutul Român pentru Drepturile Omului (21-23 martie 2016)

Masă rotundă cu tema „Apă și activitățile umane”, organizată de Zilei Mondiale a Apei, organizată de Institutul Român pentru Drepturile Omului în colaborare cu Asociația pentru Drepturile Omului la un Mediu Sănătos, Asociația pentru Națiunile Unite din România și Asociația Clubul de la Cheia (22 martie 2016)

Conferința cu tema „Autism și Agenda 2030. Incluziune și neurodiversitate”, subiect propus de Organizația Națiunilor Unite pentru marcarea Zilei de conștientizare a autismului din acest an, organizată de Institutul Român pentru Drepturile Omului în

colaborare cu Asociația pentru Națiunile Unite din România, Catedra UNESCO pentru drepturile omului, democrație, pace și toleranță, Universitatea de Nord din Baia Mare, Asociația pentru Promovarea Drepturilor Familiei - Family Forum, Asociația Clubul de la Cheia „Victor Dan Zlătescu”, Liga Independentă Română pentru Drepturile Copilului și Tânărului, Asociația Română pentru Libertate Personală și Demnitate Umană și Asociația Română pentru Drepturile Femeii (1 aprilie 2016)

Conferința cu tema „Combaterea diabetului” -logoul ales de Organizația Națiunilor Unite pentru celebrarea din acest an a Zilei Mondiale a Sănătății și organizată de Institutul Român pentru Drepturile Omului în colaborare cu Camera Deputaților - Comisia pentru drepturile omului, culte și probleme ale minorităților naționale, Asociația pentru Națiunile Unite din România și cu concursul Centrului de Drept Public și Științe Administrative din cadrul SNSPA și Societatea Academică de Științe Administrative (7 aprilie 2016)

Curs cu tema „Interpretarea și aplicarea Convenției și a Protocoalelor sale adiționale. Jurisprudența CEDO” organizat de Institutul Român pentru Drepturile Omului (11-12 aprilie 2016)

Olimpiada de științe socio-umane, faza națională, organizată de Ministerul Educației și Cercetării Științifice în parteneriat cu Institutul Român pentru Drepturile Omului și Casa Corpului Didactic Tulcea (18-22 aprilie 2016)

Dezbaterea privind „Problematika conexă a dreptului la carte, a dreptului de autor și drepturilor omului”, organizată de Institutul Român pentru Drepturile Omului în parteneriat cu COPYRO - Societate de Gestione Colectivă a Drepturilor de Autor cu ocazia Zilei mondiale a Cărții și a Drepturilor de Autor (21 aprilie 2016)

Masă rotundă cu tema „Copaci pentru Pământ”, tema propusă pentru acest an de Organizația Națiunilor Unite pentru celebrarea Zilei Pământului și organizată de Institutul Roman pentru Drepturile Omului cu Universitatea Ecologică și Asociația Română pentru un Mediu Sănătos (22 aprilie 2016)

Inaugurarea Centrului de informare FRA în cadrul Universității Ecologice din București, organizată de Institutul Român pentru Drepturile Omului și Universitatea Ecologică (27 aprilie 2016)

Simpozion cu tema „Accesul la informație și la libertățile fundamentale - Este dreptul tău!”, temă propusă de Organizația Națiunilor Unite pentru marcarea Zilei mondiale a libertății presei, organizată de Institutul Român pentru Drepturile Omului în colaborare cu Asociația pentru Națiunile Unite din România (4 mai 2016)

Conferința cu tema „Egalitatea de șanse și de tratament între femei și bărbați - un principiu fundamental al drepturilor omului”, organizată cu ocazia Zilei Naționale a Egalității de Șanse de Institutul Român pentru Drepturile Omului în colaborare cu Catedra UNESCO pentru drepturile omului, democrație, pace și toleranță - Universitatea de Nord din Baia Mare, Asociația pentru Promovarea Drepturilor Familiei - Family Forum, Asociația pentru Națiunile Unite din România, Asociația Clubul de la Cheia „Victor Dan Zlătescu”, Liga Independentă Română pentru Drepturile Copilului și Tânărului, Asociația Română pentru Libertate Personală și Demnitate Umană și Asociația Română pentru Drepturile Femeii (6 mai 2016)

Masă rotundă cu tema „Europa 2016 și gestionarea celei mai dificile provocări - criza refugiaților”, organizată cu ocazia celebrării Zilei Europei de Institutul Român pentru Drepturile Omului în colaborare cu Catedra UNESCO pentru drepturile omului, democrație, pace și toleranță, Universitatea de Nord din Baia Mare și Asociația pentru Națiunile Unite din România (9 mai 2016)

Conferința cu tema „5 ani de la adoptarea Convenției Consiliului Europei privind prevenirea și combaterea violenței împotriva femeilor și a

violentei domestice”, organizată de Institutul Român pentru Drepturile Omului în colaborare cu Asociația pentru Națiunile Unite din România și Asociația Clubul de la Cheia (11 mai 2016)

Conferința cu tema „Famiiliile, viața sănătoasă și viitorul durabil”, organizată de Institutul Român pentru Drepturile Omului în colaborare cu Asociația pentru Națiunile Unite din România, Asociația Clubul de la Cheia „Victor Dan Zlătescu”, Asociația pentru Promovarea Drepturilor Familiei - Family Forum, Asociația Română pentru Drepturile Femeii, Liga Independentă Română pentru Drepturile Copilului și Tânărului și Asociația Română pentru Libertate Personală și Demnitate Umană cu ocazia Zilei internaționale a familiei și Zilei naționale a familiei române (16 mai 2016)

Simpozionul cu tema „Accesibilitatea digitală - un pas mare către incluziunea socială”, organizat cu ocazia Zilei de Conștientizare a Accesibilității Digitale de Institutul Român pentru Drepturile Omului, Catedra UNESCO pentru drepturile omului, democrație, pace și toleranță din cadrul Universității de Nord din Baia-Mare, Asociația Română pentru Drepturile Femeii, Asociația Clubul de la Cheia „Victor Dan Zlătescu”, Asociația pentru Promovarea Drepturilor Familiei - Family Forum, Liga Independentă Română pentru Drepturile Copilului și Tânărului și Asociația Română pentru Libertate Personală și Demnitate Umană (19 mai 2016)

A cincea ediție a conferinței internaționale „Eficiența normelor juridice” cu tema „Știința dreptului - în avangarda sau ariergarda fenomenelor social, politic și economic? organizată de Facultatea de Drept din Cluj-Napoca din cadrul Universității Creștine „Dimitrie Cantemir” din București în parteneriat cu Institutul Român pentru Drepturile Omului, Institutul de Istorie „George Barițiu” al Academiei Române, Colegiul Medicilor Cluj, Societatea Autorilor și Editorilor Români de Opere Științifice, Asociația Științifică de Dreptul Proprietății Intelectuale, Institutul de Științe Administrative al Republicii Moldova, Asociația Română de Științe Penale, Autoritatea Națională de Supraveghere a Prelucrării Datelor cu Caracter Personal, Eco Foundation România XXI, INPPA Cluj și Asociația „Arumni Drept Cantemir Cluj” (26-28 mai 2016)

Inaugurarea Centrului de informare FRA în cadrul Facultății de Drept din Cluj-Napoca a Universității Creștine „Dimitrie Cantemir” din București, organizată de Institutul Român pentru Drepturile Omului și Facultatea de Drept din Cluj-Napoca (28 mai 2016)

Dezbatere cu tema „Toleranță zero pentru comerțul ilegal cu specii sălbatice”, temă recomandată pentru acest an pentru Ziua Mondială a Mediului de Programul Națiunilor Unite pentru Mediu (UNEP), organizată de Institutul Român pentru Drepturile Omului în colaborare cu Asociația pentru Națiunile Unite din România și Asociația Română pentru Drepturile Omului la un Mediu Sănătos, consacrată Zilei Mondiale a Mediului (3 iunie 2016)

Masă rotundă cu tema „Utilizarea durabilă a componentelor diversității biologice”, organizată în cadrul manifestărilor consacrate Zilei Mondiale a Mediului, de Institutul Român pentru Drepturile Omului în colaborare cu Asociația pentru Națiunile Unite din România, Asociația pentru Drepturile Omului la un Mediu Sănătos și Asociația Clubul de la Cheia „Victor Dan Zlătescu” (6 iunie 2016)

Inaugurarea Clinicii de drepturile omului în domeniul migrației în cadrul Facultății de Administrație Publică a Școlii Naționale de Studii Politice și Administrative de Institutul Român pentru Drepturile Omului în parteneriat cu SNSPA (10 iunie 2016)

Simpozion cu tema „A 65-a aniversare a Convenției privind statutul refugiaților” „Drepturile refugiaților în România”, organizată de Institutul Român pentru

Drepturile Omului în colaborare cu Asociația pentru Națiunile Unite din România, Asociația pentru Promovarea Drepturilor Familiei - Family Forum, Asociația Română pentru Drepturile Femeii, Liga Independentă Română pentru Drepturile Copilului și Tânărului și Asociația Română pentru Libertate Personală și Demnitate Umană și Asociația Clubul de la Cheia cu ocazia Zilei Internaționale a Refugiaților (17 iunie 2016)

Masă rotundă cu tema „Instrumente naționale și regionale privind drepturile refugiaților”, organizată de Institutul Român pentru Drepturile Omului în colaborare cu Asociația pentru Națiunile Unite din România și Asociația Clubul de la Cheia, cu prilejul împlinirii a 15 ani de la adoptarea Rezoluției 55/76 a Adunării Generale a Națiunilor Unite care prevede ca data de 20 iunie ca Zi Mondială a Refugiaților (21 iunie 2016)

Masă rotundă cu tema „Să investim în adolescente”- fiind și tema propusă de Organizația Națiunilor Unite pentru sărbătorirea din acest an a Zilei Mondiale a Populației organizată de Institutul Român pentru Drepturile Omului în colaborare cu Asociația pentru Națiunile Unite din România, Asociația pentru Promovarea Drepturilor Familiei - Family Forum și Asociația Clubul de la Cheia „Victor Dan Zlătescu”(11 iulie 2016)

Dezbateri cu tema „Taxa pe valoarea adăugată în România. Aspecte practice din sistemul de colectare”, organizată de Institutul Român pentru Drepturile Omului, Școala Națională de Studii Politice și Administrative, Asociația pentru Promovarea Drepturilor Familiei - Family și Asociația Română pentru Libertate Personală și Demnitate Umană (14 iulie 2016)

Masă rotundă cu tema „Repere normative la nivelul Uniunii Europene privind cadrul de conformitate pentru instituțiile publice”, organizată de Institutul Român pentru Drepturile Omului, Școala Națională de Studii Politice și Administrative și Asociația Clubul de la Cheia „Victor Dan Zlătescu” (20 iulie 2016)

A XXII-a ediție a etapei finale a concursului național „Democrație și toleranță”, organizat de Institutul Român pentru Drepturile Omului în parteneriat cu Ministerul Educației Naționale și Cercetării Științifice, evenimentul a fost organizat la Târgoviște (25-28 iulie 2016)

A XXII-a ediție a cursurilor Universității Internaționale a Drepturilor Omului cu tema „Drepturile omului: realități și perspective”, organizată de Institutul Român pentru Drepturile Omului în parteneriat cu Asociația pentru Națiunile Unite din România, Catedra UNESCO pentru drepturile omului, democrație, pace și toleranță și Asociația Clubul de la Cheia „Victor Dan Zlătescu”, cu concursul membrilor AIDC, ELI, IDEF (23-27 iulie 2016)

Simpozion cu tema „Instrumente universale, regionale și naționale privind traficul de persoane” organizat, cu ocazia împlinirii a 65 de ani de la intrarea în vigoare a Convenției pentru reprimarea traficului cu ființe umane și a exploatării prostituției semenilor, de Institutul Român pentru Drepturile Omului, Asociația pentru Națiunile Unite din România, Asociația Clubul de la Cheia „Victor Dan Zlătescu” și Asociația Română pentru Libertate Personală și Demnitate Umană (25 iulie 2016)

Conferința cu tema „Mediul de afaceri și drepturile omului”, organizată de Institutul Român pentru Drepturile Omului în parteneriat cu Catedra UNESCO pentru drepturile omului, democrație, pace și toleranță, Asociația pentru Promovarea Drepturilor Familiei - Family Forum, Asociația pentru Națiunile Unite din România, Asociația Clubul de la Cheia „Victor Dan Zlătescu” și Asociația Română pentru Drepturile Femeii (28 iulie 2016)

Conferința cu tema „Dreptul refugiaților în contextul actual european”, organizată

de Institutul Român pentru Drepturile Omului, Asociația pentru Națiunile Unite din România, Asociația Clubul de la Cheia „Victor Dan Zlătescu” și Asociația Română pentru Libertate Personală și Demnitate Umană cu ocazia împlinirii a 65 de ani de la intrarea în vigoare a Convenției privind statutul refugiaților și 15 ani de la ratificarea acestei Convenții de către România (28 iulie 2016)

Simpozion cu tema „Toleranță zero față de violența împotriva femeilor și a violenței domestice” organizat de Institutul Român pentru Drepturile Omului în parteneriat cu Asociația Română pentru Drepturile Femeii, Asociația Română pentru Libertate Personală și Demnitate Umană și Asociația pentru Promovarea Drepturilor Familiei - Family Forum pentru marcarea împlinirii a 2 ani de la intrarea în vigoare a Convenției de la Istanbul privind prevenirea și combaterea violenței împotriva femeilor și a violenței domestice (1 august 2016)

Masa rotundă cu tema „Să construim o lume mai bună cu implicarea tinerilor”, cu ocazia Zilei Internaționale a Tineretului, organizată de Institutul Român pentru Drepturile Omului în parteneriat cu Asociația pentru Națiunile Unite din România, evenimentul a avut rolul de a examina situațiile complexe cu care se confruntă tinerii în actuala societate (10 august 2016)

Dezbatere privind proiectul de Hotărâre a Guvernului în legătură cu aprobarea programului de interes național în domeniul protecției și promovării drepturilor persoanelor cu dizabilități „Incluziune prin tehnologie asistivă”, organizată de Institutul Român pentru Drepturile Omului în parteneriat cu Asociația pentru Națiunile Unite din România, Asociația Clubul de la Cheia, Asociația Română pentru Libertate Personală și Demnitate Umană, Asociația pentru Promovarea Drepturilor

Familiei - Family Forum, Liga Independentă Română pentru Drepturile Copilului și Tânărului și Asociația Română pentru Drepturile Femeii (11 august 2016)

Masă rotundă cu tema „Analfabetismul, o plagă socială, cauze și măsuri de combatere”, organizată cu ocazia împlinirii a 65 de ani de la prima sărbătorire a Zilei Internaționale pentru Alfabetizare de Institutul Român pentru Drepturile Omului în colaborare cu Asociația pentru Națiunile Unite din România și Asociația Clubul de la Cheia (8 septembrie 2016)

Dezbatere cu tema „Democrația la orizontul anului 2030” organizată de Institutul Român pentru Drepturile Omului în colaborare cu Asociația pentru Națiunile Unite din România, Asociația Clubul de la Cheia „Victor Dan Zlătescu”, și Asociația Română pentru Libertate Personală și Demnitate Umană cu ocazia Zilei Internaționale a Democrației și a împlinirii a 19 ani de la adoptarea Declarației Universale a Democrației (15 septembrie 2016)

Dezbatere cu tema „Meșteșugurile tradiționale - contribuția acestora la conservarea patrimoniului cultural” organizată de Institutul Român pentru Drepturile Omului în colaborare cu Asociația pentru Națiunile Unite din România, Asociația Family Forum și Asociația Română pentru Drepturile Femeii cu ocazia Zilei Europene a Patrimoniului (16 septembrie 2016)

Conferința cu tema „Obiectivele de Dezvoltare Durabilă: Crearea unor blocuri pentru pace” logoul propus de Organizația Națiunilor Unite pentru celebrarea din acest an a Zilei Internaționale a Păcii și organizată de Institutul Român pentru Drepturile Omului și Asociația pentru Națiunile Unite din România (21 septembrie 2016)

Dezbatere privind Proiectul de Ordin pentru aprobarea criteriilor biopsihosociale de încadrare a copiilor cu dizabilități în grad de handicap și a modalităților de aplicare a acestora, lansat de Ministerul Muncii, Familiei, Protecției Sociale și Persoanelor Vârstnice și organizată de Institutul Român pentru Drepturile Omului în parteneriat cu

Asociația pentru Națiunile Unite din România, Asociația pentru Promovarea Drepturilor Familiei-Family Forum, Liga Independentă Română pentru Drepturile Copilului și Tânărului, Asociația Română pentru Libertate Personală și Demnitate Umană, Asociația Română pentru Apărarea

Drepturilor Omului la Vârsta a Treia, Asociația Clubul de la Cheia și Asociația Română pentru Drepturile Femeii (22 septembrie 2016)

Simpozion cu tema „Diversitatea lingvistică-patrimoniul cultural al Uniunii Europene”, organizat cu ocazia Zilei Europene a Limbilor de Institutul Român pentru Drepturile Omului, Asociația pentru Promovarea Drepturilor Familiei - Family Forum, Asociația Română pentru Libertate Personală și Demnitate Umană și Asociația Română pentru Drepturile Femeii (26 septembrie 2016)

„Multilingvismul și înțelegerea interculturală în Uniunea Europeană” a fost tema mesei rotunde organizată, de Institutul Român pentru Drepturile Omului în parteneriat cu Asociația pentru Națiunile Unite din România și Asociația Clubul de la Cheia cu ocazia Zilei Europene a Limbilor (27 septembrie 2016)

Masă rotundă privind Proiectul lansat de Ministerul Muncii, Familiei, Protecției Sociale și Persoanelor Vârstnice referitor la stabilirea contribuției lunare de întreținere datorate de adulții cu handicap asistați în centrele rezidențiale publice pentru persoane adulte cu handicap sau de susținătorii acestora și a metodologiei de stabilire a nivelului acestei contribuții, organizată de Institutul Român pentru Drepturile Omului în parteneriat cu Asociația pentru Națiunile Unite din România, Asociația Clubul de la Cheia, Asociația pentru Promovarea Drepturilor Familiei - Family Forum, Asociația Română pentru Libertate Personală și Demnitate Umană, Asociația Română pentru Drepturile Femeii, Liga Independentă Română pentru Drepturile Copilului și Tânărului și Asociația Română pentru Apărarea Drepturilor Omului la Vârsta a Treia (29 septembrie 2016)

Conferința cu tema „Ia o poziție împotriva discriminării față de vârstnici”, temă propusă de Organizația Națiunilor Unite pentru sărbătorirea din acest an a Zilei Internaționale a Persoanelor în Vârstă, organizată de Institutul Român pentru Drepturile Omului, Asociația pentru Națiunile Unite din România, Asociația Română pentru Apărarea Drepturilor Omului la Vârsta a Treia, Asociația Română pentru Libertate Personală și Demnitate Umană, Asociația Clubul de la Cheia „Victor Dan Zlătescu” și Asociația pentru Promovarea Drepturilor Familiei - Family Forum (3 octombrie 2016)

Masă rotundă cu tema „Să punem profesorii în valoare” logoul ales de Organizația Națiunilor Unite pentru Educație, Știință și Cultură (UNESCO) pentru marcarea Zilei Internaționale a Profesorilor, organizată de Institutul Român pentru Drepturile Omului în parteneriat cu Catedra UNESCO pentru drepturile omului, democrație, pace și toleranță, Asociația pentru Națiunile Unite din România, Școala Națională de Studii Politice și Administrative, Universitatea Creștină „Dimitrie Cantemir” București și Universitatea Ecologică (5 octombrie 2016)

Simpozion cu tema „Munca decentă - chintesența dezvoltării durabile și echitabile” organizat de Institutul Român pentru Drepturile Omului în parteneriat cu Asociația pentru Națiunile Unite din România, Asociația Clubul de la Cheia „Victor Dan Zlătescu”, Asociația Română pentru Drepturile Femeii, Asociația Română pentru Libertate Personală și Demnitate Umană și Asociația pentru Promovarea Drepturilor Familiei - Family Forum cu ocazia Zilei Internaționale a Muncii Decente (7 octombrie 2016)

Masă rotundă cu tema „Demnitate în sănătatea mintală - primul ajutor în sănătatea mintală pentru toți” fiind tema propusă de Federația Mondială pentru Sănătate

Mintală pentru campania din acest pentru marcarea Zilei Mondiale a Sănătății Mentale, organizată de Institutul Român pentru Drepturile Omului în parteneriat cu Asociația pentru Națiunile Unite din România, Asociația Română pentru Libertate Personală și Demnitate Umană, Asociația Clubul de la Cheia „Victor Dan Zlătescu”, Asociația Română pentru Drepturile Femeii și Asociația pentru Promovarea Drepturilor Familiei - Family Forum (10 octombrie 2016)

Masă rotundă cu tema „Trecerea de la umilință și excludere la participare: eradicarea sărăciei sub toate formele sale” - tema din acest an propusă de Organizația Națiunilor Unite pentru Ziua Internațională de Eradicare a Sărăciei, organizată de Institutul Român pentru Drepturile Omului, Asociația pentru Națiunile Unite din România, Asociația Română pentru Libertate Personală și Demnitate Umană, Asociația pentru Promovarea Drepturilor Familiei - Family Forum și Asociația Română pentru Drepturile Femeii (17 octombrie 2016)

Conferința cu tema „Traficul de persoane -tendențe și provocări privind combaterea acestui fenomen”, organizată cu ocazia Zilei europene de luptă împotriva traficului de persoane de Institutul Român pentru Drepturile Omului, Catedra UNESCO pentru drepturile omului, democrație, pace și toleranță, Asociația pentru Națiunile Unite din România și Asociația Clubul de la Cheia (18 octombrie 2016)

A XVIII-a ediție a simpozionului internațional cu tema „Dimensiunea spirituală și drepturile omului. Educația pentru valori”, organizat de Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași în parteneriat cu Institutul Român pentru Drepturile Omului, Mitropolia Moldovei și Bucovinei, Episcopia Romano-Catolică și Institutul de Educație Continuă (20-22 octombrie 2016)

Simpozion cu tema „ONU la 71 de ani și cele 17 obiective ale Agendei 2030 privind eradicarea sărăciei și realizarea dezvoltării durabile în privința educației, mediului, sănătății, energiei în următorii ani” organizat de Institutul Român pentru Drepturile Omului, Asociația pentru Națiunile Unite din România, Asociația pentru Promovarea Drepturilor Familiei - Family Forum și Asociația Română pentru Drepturile Omului la un Mediu Sănătos cu ocazia Zilei Organizației Națiunilor Unite (24 octombrie 2016)

Dezbatere cu tema „Reglementări internaționale și naționale privind drepturile persoanelor cu dizabilități”, organizată de Institutul Român pentru Drepturile Omului și Facultatea de Psihologie și Științe al Educației din cadrul Universității Al.I.Cuza din Iași (28-29 octombrie 2016)

Expoziția Națională de Creativitate Didactică 2016 organizată de Ministerul Educației în parteneriat cu Institutul Român pentru Drepturile Omului și Casa Corpului Didactic Cluj (31 octombrie 2016)

Întâlnire de consultare privind acțiuni de promovare și dezvoltare de programe și activități educaționale privind drepturile omului în învățământul universitar organizată de Catedra UNESCO pentru drepturile omului, democrație, pace și toleranță și Institutul Român pentru Drepturile Omului (10 noiembrie 2016)

Întâlnire privind acțiuni de promovare a drepturilor omului la nivel universitar organizată de Facultatea de Drept din Cluj-Napoca din cadrul Universității Creștine „Dimitrie Cantemir” din București și Institutul Român pentru Drepturile Omului (11 noiembrie 2016)

Masă rotundă cu tema „Educația pentru toleranță” organizată, cu ocazia împlinirii a 20 de ani de când a fost inițiată Ziua internațională a toleranței și a 30 de ani de la enunțarea Declarației principiilor toleranței, de Institutul Român pentru Drepturile Omului în parteneriat cu Catedra UNESCO pentru drepturile omului, democrație, pace și toleranță și Asociația pentru Națiunile Unite din România (16 noiembrie 2016)

Conferință organizată în cadrul Proiectului cu tema „Drepturile omului - universalitate sau privilegiu”, de Școala Gimnazială „Ion Vișoiu” în parteneriat cu Institutul Român pentru Drepturile Omului și Casa de Cultură „Tudor Arghezi” din Chitila (24 noiembrie 2016)

Conferința cu tema „Violența împotriva femeilor o gravă încălcare a drepturilor omului” organizată de Institutul Român pentru Drepturile Omului, în cadrul campaniei „împreună pentru a pune capăt violenței împotriva femeilor” - inițiată de Secretarul general ONU, care se desfășoară în fiecare an în perioada 25 noiembrie - 10 decembrie - numită și „16 zile de activism împotriva violenței pe bază de gen” debutând de Ziua Internațională pentru Eliminarea Violenței împotriva Femeilor și finalizându-se de Ziua Internațională a Drepturilor Omului (25 noiembrie 2016)

Jurizarea lucrărilor prezentate în cadrul expoziției naționale de creativitate didactică „EXPO 2016 - Cluj”, organizată de Institutul Român pentru Drepturile Omului în parteneriat cu Ministerul Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului și Casa Corpului Didactic Cluj (28 noiembrie 2016)

Dezbateri privind Proclamația de acțiune pentru climă și dezvoltare durabilă adoptată în cadrul conferinței Organizației Națiunilor Unite privind schimbările climatice de la Marrakech din 7-18 noiembrie a.c., organizată de Institutul Român pentru Drepturile Omului și Asociația Română pentru Drepturile Omului la un Mediu Sănătos (28 noiembrie 2016)

Simpozion cu tema „Realizarea celor 17 obiective pentru viitorul pentru care ni-l dorim pentru generațiile viitoare”, fiind logoul propus de Organizația Națiunilor Unite pentru celebrarea din acest an a Zilei internaționale pentru persoane cu dizabilități și a 10 ani de la adoptarea Convenției privind drepturile persoanelor cu dizabilități, organizat de Institutul Român pentru Drepturile Omului în parteneriat cu Asociația pentru Națiunile Unite din România, Asociația pentru Promovarea Drepturilor Familiei - Family Forum și Asociația Clubul de la Cheia (5 decembrie 2016)

Simpozion cu tema „Instrumente naționale, regionale și universale privind combaterea tuturor formelor de violență împotriva femeilor și protejarea victimelor violenței în familie”, organizat de Institutul Român pentru Drepturile Omului în parteneriat cu Catedra UNESCO pentru drepturile omului, democrație, pace și toleranță și Asociația pentru Națiunile Unite din România, în cadrul campaniei „împreună pentru a pune capăt violenței împotriva femeilor” (6 decembrie 2016)

Conferința cu tema „La atitudine pentru drepturile cuiva astăzi!”, organizată de Institutul Român pentru Drepturile Omului în parteneriat cu Catedra UNESCO pentru drepturile omului, democrație, pace și toleranță, și Școala Națională de Studii Politice și Administrative cu ocazia Zilei Internaționale a Drepturilor Omului (9 decembrie 2016)

Campania de conștientizare și informare a populației privind drepturile omului numită „Scrisoare către trecători” organizată cu ocazia Zilei Internaționale a Drepturilor Omului de Asociația pentru Dialog Intercultural în parteneriat cu Institutul Român pentru Drepturile Omului și Inspectoratul Școlar al Municipiului București, realizată în Curtea de Argeș cu concursul Colegiului Național „Vlaicu Vodă” și în București cu concursul Colegiul Național „Ion Luca Caragiale”, Colegiul Național „Mihai Eminescu” Colegiul Național „Octav Onicescu”, Liceul Tehnologic „Mircea Vulcănescu”, Liceul Teoretic „Ion Barbu” și Liceul Teoretic Bulgar „Hristo Botev” (10 decembrie 2016)

Ediția a IV-a a conferinței internaționale cu tema „Cultura europeană pentru drepturile omului. Dreptul la fericire” organizată de Universitatea Creștină „Dimitrie Cantemir” București, Academia Română, Institutul Internațional pentru Drepturile Omului și Institutul Român pentru Drepturile Omului (15-17 decembrie 2016)

PARTICIPĂRI LA ALTE MANIFESTĂRI

Dezbaterea cu tema „Tribunalul pentru arbitraj sportive și Codul pentru arbitraj sportive” organizată de Universitatea Creștină „Dimitrie Cantemir”- Masteratul de Drept Internațional și European în parteneriat cu Asociația Română de Drept și Afaceri Europene (13 ianuarie 2016)

Curs cu tema „Codul muncii 2016” organizat de Expert Aktiv Group (14-17 ianuarie 2016)

Simpozionul cu tema „Protecția datelor personale ale angajaților în relațiile de muncă”, organizat de ANSPDCP cu ocazia Zilei Europene a Protecției Datelor la Palatul Parlamentului (28 ianuarie 2016)

Dezbatere cu tema „Autocrația electivă vs. democrația parlamentară” organizată de Institutul de Cercetări Juridice „Acad. Andrei Rădulescu” al Academiei Române (4 februarie 2016)

Curs cu tema „Inspector salarii” organizat de Expert Aktiv Group (18-21 februarie 2016)

Dezbatere cu tema „Fluxul de imigranți - un nou test pentru statele membre ale UE? Cum răspunde România noilor provocări socio-politice!”, organizată de Reprezentanța Comisiei Europene în România în parteneriat cu Asociația Liderjust, Asociația ARD AE și Asociația România US Alumni (23 februarie 2016)

Conferința națională cu tema „Educația deschisă - accesibilizare și inovare” organizată de Asociația pentru Promovarea Educației Deschise, Facultatea de Științe Politice din cadrul SNSPA și Inspectoratele Județene Școlare Brașov și Tulcea (11 martie 2016)

Seminar internațional cu tema „Obiectivele dezvoltării durabile în Asia și Europa-Agenda 2030 pentru dezvoltarea durabilă” organizat de Școala Națională de Studii Politice și Administrative în colaborare cu Asia-Europe Environment Forum (17 martie 2016)

Atelierul cu tema Coordonarea Resurselor Lingvistice Europene (European Language Resource Coordination, ELRC) în România, organizată de Reprezentanța în România a Comisiei Europene (23 martie 2016)

Conferința-dezbatere cu tema „Bruxelles european. Context românesc” organizată de Center for EU Communication Studies din cadrul SNSPA (30 martie 2016)

Sesiunea de comunicări științifice cu tema „Spațiul juridic românesc - între tradiție și reformă”, organizată de Facultatea de Drept și Științe Administrative din cadrul Universității Ecologice din București cu ocazia împlinirii a 26 de ani de la înființarea universității (5 aprilie 2016)

Conferința privind drepturile persoanelor vârstnice și implementarea articolului 19 din Convenția ONU privind drepturile persoanelor cu dizabilități privind viața independentă și integrarea în comunitate, găzduită de Comitetul ONU pentru drepturile persoanelor cu dizabilități (7-8 aprilie 2016)

A 15-a sesiune de lucru a Comitetului ONU privind drepturile persoanelor cu dizabilități, organizată de Rețeaua Europeană a Instituțiilor Naționale pentru Drepturile Omului (ENNHRI) în colaborare cu Comisia Europeană și Centrul European pentru Politici de Asistență Socială și Cercetare (7-9 aprilie 2016)

Eveniment pentru celebrarea Zilei Internaționale a Romilor, organizat de Organizația Salvați Copiii în colaborare cu Ministerul Educației Naționale și Cercetării Științifice (8 aprilie 2016)

Conferința de drept bancar cu tema „Supra îndatorarea consumatorilor de credite bancare. Cauze, efecte, soluții”, organizată de Facultatea de Drept din cadrul Universității de Vest din Timișoara în cooperare cu Asociația Europeană pentru Drept Bancar și Financiar - România (AEDBF) (8 aprilie 2016)

Dezbaterea cu tema „Avocatul Poporului-perspective de reformă”, organizată, cu ocazia încheierii proiectului „Rețeaua pentru Apărarea Drepturilor Cetățenești - Ne trebuie un Avocat al Poporului eficient!” de APADOR-CH, Asociația Națională a Birourilor de Consiliere pentru Cetățeni (ANBCC) și ActiveWatch cu participarea reprezentanților Comitetului Helsinki din Norvegia, ai Institutului Național de Drepturile Omului din Norvegia și din partea Ombudsmanului norvegian (13 aprilie 2016)

Reuniunea suplimentară a Dimensiunii Umane a OSCE cu tema „Politici și strategii pentru promovarea toleranței și nediscriminării” organizată la Viena (14-15 aprilie 2016)

A II-a conferință mondială cu tema „Protecția mediului prin dreptul penal”, organizată de Asociația Internațională de Drept Penal, Academia Română - Institutul de Cercetări Juridice „Acad. Andrei Rădulescu”, Asociația Română de Științe Penale și Universitatea Ecologică București (18-20 mai 2016)

Întâlnire cu reprezentanți ai societății civile organizată de Autoritatea Națională pentru Persoanele cu Dizabilități (21 aprilie 2016)

Conferința cu tema „Ziua pământului 2016” organizată de Universitatea Ecologică din București (22 aprilie 2016)

A III-a ediție a evenimentului „Piața statelor membre ale UE”, organizată de Ministerul Afacerilor Externe cu ocazia Zilei Europei (7 mai 2016)

Masă rotundă cu tema „Switzerland and European Union - challenges and opportunities for a non-EU member” organizată de Școala Națională de Studii Politice și Administrative cu ocazia Zilei Europei, având-o ca invitat pe președinta Consiliului Național al Confederației Elvețiene, d-na Christa Markwalder (9 mai 2016)

Conferința mondială de drept penal cu tema „Protecția mediului prin dreptul penal” organizată de Asociația Internațională de Drept Penal (AIDP) în colaborare cu Institutul de Cercetări Juridice „Acad. Andrei Rădulescu” al Academiei Române și Universitatea Ecologică București (18-20 mai 2016)

Conferința cu tema „Către un pilon european al drepturilor sociale” organizată de Reprezentanța Comisiei Europene în România (19 mai 2016)

Întâlnirea lunară, cu reprezentanți ai societății civile, cu tema „Accesibilitatea digitală - cale sigură pentru incluziune!”, organizată de Autoritatea Națională pentru Persoanele cu Dizabilități cu ocazia Zilei de Conștientizare a Accesibilității Digitale (19 mai 2016)

Eveniment de diplomatie publică dedicat celebrării Zilei mondiale a diversității culturale, organizat de Ministerul Afacerilor Externe în parteneriat cu Camera Deputaților și Departamentul pentru Relații Interetnice desfășurat sub egida Alianței Civilizațiilor a ONU (ACONU) și

În contextul aniversării a 60 de ani de la aderarea României la UNESCO (19 mai 2016)

Vernisajul expoziției multinaționale și multietnice cu tema „Arta - spațiu al dialogului intercultural”, organizat de Fundația Inter Art din Aiud cu ocazia Zilei mondiale a diversității culturale (19 mai 2016)

Participarea la ședința Comisiei pentru drepturile omului, culte și problemele minorităților naționale a Camerei Deputaților la dezbaterea privind Comunicarea cu tema „Posibilități de reformare a sistemului european comun de azil și de îmbunătățire

a căilor legale de migrațiune -COM(2016) 197” (8 iunie 2016)

Conferința internațională cu tema „Europa în derivă. De la unitate în diversitate la diversitate fără unitate - Efecte juridice, sociale, politice, economice și culturale,, organizată de Universitatea Petrol-Gaze din Ploiești - Centrul de Studii și Cercetări Juridice și Socio-Administrative, Asociația Română de Drept și Afaceri Europene (ARDAE), Societatea de Științe Juridice și Administrative, Institutul de Științe Administrative „Paul Negulescu” din Sibiu, Institutul de Științe Administrative al Republicii Moldova și Curtea de Apel Ploiești (10 iunie 2016)

Forumul pentru implementarea Convenției ONU privind drepturile persoanelor cu dizabilități (CDPD), eveniment organizat anual de către Comisia Europeană în parteneriat cu forumul European al Dizabilității, ce reunește reprezentanți ai instituțiilor responsabile cu punerea în aplicare și monitorizarea implementării CDPD atât la nivel național cât și european (10 iunie 2016)

Întâlnirea lunară, cu reprezentanți ai societății civile, cu tema „Evaluarea în grad și tip de handicap”, organizată de Autoritatea Națională pentru Persoanele cu Dizabilități (23 iunie 2016)

Al XI-lea Congres al Societas Iuris Publici Europaei (SIPE) cu tema „Migrația: noi provocări pentru Europa, suveranitatea statală și statul de drept social” organizat, sub înaltul patronaj al Comisarului european pentru migrație, afaceri interne și cetățenie, Dimitris Avramopoulos, de Facultatea de Drept a Universității București în cooperare cu Institutul de Cercetări al Universității București și Centrul Regional Francofon de Cercetări Avansate în Științe Sociale (CeReFREA) (30 iunie-2 iulie 2016)

Dezbatere cu tema „Drepturi, Respect, Realitate: Europa valorilor în lumea de astăzi”, organizată de Agenția pentru Drepturi Fundamentale a Uniunii Europene(29 august 2016)

Conferința anuală a Institutului de Drept European și Adunarea generală, organizate în parteneriat cu Facultatea de Drept a Universității din Ferrara (7-9 septembrie 2016)

Simpozion cu tema „Egalitatea de tratament între lucrători și lucrătoare. Aplicarea Directivei 97/81/CE”, organizat de Asociația pentru Promovarea Drepturilor Familiei - Family Forum și Asociația Română pentru Drepturile Femeii (16 septembrie 2016)

Târgul lingvistic organizat de Reprezentanța Comisiei Europene în România cu membrii rețelei EUNIC România - Rețeaua Institutelor Naționale de Cultură din Uniunea Europeană cu ocazia Zilei Europene a Limbilor (24 septembrie 2016)

Dezbatere privind Raportul național pe problematica discriminării pentru Congresul Academiei Internaționale de Drept Comparat, organizată de Asociația pentru Națiunile Unite din România, cu participarea Family Forum, Asociația Română pentru Drepturile Omului la un Mediu Sănătos, Asociația Română pentru Libertate Personală și Demnitate Umană, Asociația Clubul de la Cheia, APADOR-CH și Institutul Român pentru Drepturile Omului (27 septembrie 2016)

A patra conferință internațională „STRATEGICA 2016” organizată de Școala Națională de Studii Politice și Administrative - Facultatea de Management în parteneriat cu Banca Națională a României și International Association for Knowledge Management (20-21 octombrie 2016)

Sesiunea științifică anuală cu tema „Modernizarea dreptului românesc - între deziderat și realitate” organizată de Universitatea Ecologică din București - Facultatea de Drept și Științe Administrative (25 octombrie 2016)

Conferința Națională a Consiliului Național al Dizabilității din România cu tema „O Românie accesibilă într-o Europă fără bariere” și demararea procedurii de redactare al Raportului alternative de țară al societății civile pe Convenția ONU

privind drepturile persoanelor cu dizabilități (26 octombrie 2016)

Curs cu tema „Soluții în aplicarea prevederilor Codului Muncii 2016”, organizat de Expert Aktiv Group (3-6 noiembrie 2016)

Curs cu tema „Contabilitatea instituțiilor publice” organizat de Expert Aktiv Group (10-13 noiembrie 2016)

Forumul anual al Națiunilor Unite „Mediul de afaceri și drepturile omului” organizat de Biroul înaltului Comisariat ONU pentru Drepturile Omului (14-16 noiembrie 2016)

Conferința internațională a nediscriminării și egalității de șanse NEDES 2016 cu tema „Exercitarea dreptului la nediscriminare și egalitate de șanse în societatea contemporană”, organizată de Comisia pentru drepturile omului, culte și problemele minorităților naționale a Camerei Deputaților, Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării, Universitatea Creștină „Dimitrie Cantemir” și Centrul European pentru Promovarea Nediscriminării și Egalității de Șanse (15-17 noiembrie 2016)

Manifestare cu tema „Diversitate culturală -diversitate religioasă în România” organizată sub egida Alianței Civilizațiilor cu sprijinul Federației Comunităților Evreiești din România - Cultul Mozaic și al Comunității Rușilor Lipoveni din România, cu ocazia Zilei Internaționale a Toleranței (18-19 noiembrie 2016)

Întâlnire de lucru cu societatea civilă cu tema „Priorități în domeniul dizabilității”, organizată de Autoritatea Națională pentru Persoanele cu Dizabilități în perspectiva preluării de către România a Președinției Uniunii Europene în primul trimestru al anului 2019 (22 noiembrie 2016)

Conferința cu tema „UNESCO și partenerii în an aniversar”, organizată de Comisia Națională a României la UNESCO cu ocazia împlinirii a 60 de ani de la aderarea României la Organizația Națiunilor Unite pentru Educație, Știință și Cultură (29 noiembrie 2016)

Forumul Agențiilor Uniunii Europene cu tema „Agențiile UE lucrează pentru voi!”, organizat de Rețeaua de Agenții a Uniunii Europene (6-7 decembrie 2016)

Întâlnirea grupului pilot al proiectului cu tema „Drepturile persoanelor vârstnice și îngrijirea pe termen lung” organizată de Rețeaua Europeană a Instituțiilor Naționale pentru Drepturile Omului (12-15 decembrie 2016)

Seminarul la nivel înalt cu tema „Libertatea de exprimare - rolul și atribuțiile instituțiilor naționale pentru drepturile omului, precum și a altor mecanisme naționale”, organizat de Consiliul Europei și Rețeaua Europeană a Instituțiilor Naționale pentru Drepturile Omului (15 decembrie 2016)

